

DABARTIES BILDESIUOS

Užmę Svetimus Namus Juose Pradėjo Šokti

Vilniaus "Aidas" Nr. 34 rašo, kad, uždarius švenčionių "Ryto" draugiją, jos namais "sąžiningai" rūpinosi kuratoriaus sekretorius A. Kievlčius. Jis visą žiemą leisdavo daryti "Ryto" salėse šokius ir pokylius. Dėl to dažnai per naktis pasigėrusieji neduodavo gyventojams ramumo. Kai kurie net lenkai tokiu Kievlčiaus šeimininkavimu buvo pasipiktinę ir prašė storastą, kad uždraustų jam drumsti viešą ramumą.

Paskutiniu laiku "Ryto" namus pradėjo anžiūrinėti įvairios komisijos. Teko girdėti, kad visus "Ryto" draugijos namus užims švenčionių valst. gimnazijos reikalams. Vienuose namuose bus pradinė valdžios mokykla, o kituose — gimnazijos bendrabučiai.

Reikia pastebėti, kad "Ryto" valdyba draugijos uždarymo bvlą šiomis dienomis perdavė peržiūrėti Aukščiausiam Tribunalui Varšuvoje.

Lietuvos Kariuomenės Rudens Manevrai

Rugsėjo mėnesio 10—18 dienomis įvyko didieji Lietuvos kariuomenės manevrai. Manevruose dalyvavo pėstininkų, kavalerijos ir artilerijos pulkai, motorizuotosios dalys ir aviacija. Manevrai vyko Aukštaitijoje; jų štabas buvo Krekenavos miestelyje.

Užsidegė Jersey Aliejaus Įstaiga 10,000,000 Galionų Aliejaus Sudegė Didžiuliai Tankai Vienas Po Kitam Eksplodavo

Linden, N. J., spalio 13 — Cities Service kompanijos įstaigoje kilo gaisras. Užsidegė aliejus, kur buvo daugiau kaip 10,000,000 galionų. Gaisrui kilus, didžiuliai tankai su aliejum eksplodavo. Liepsna buvo mato ma net už 10 mylių. Penkios gaisrininkų kompanijos iš visų apylinkės miestų kovojo su ugnimi. Gaisras ir eksplozija padarė milžiniškų nuostolių.

Sovietai Stato Tvirtoves Ukrainoje

Washington, D. C., spalio 13 — Pranešama, kad sovietų Rusija visame vakariniame fronte stato tvirtoves, kad galėtų apsiginti Vokietijos. Sovietai nebeapsitiki kaimyninėms valstybėms, kad jos galėtų atlaikyti Vokietijos puolimą.

IŠ ISPANIJOS KARO LAUKO

Hendaye, Prancūzijos-Ispanijos rubežius, spalio 13 — Ebre upės pakrastyje dar tebeina smarkūs mūšiai. Nacionalistai stumia radikalų valdžios karo jėgas. Radikalų valdžia tikėjosi, kad Italija ištrauks savo kariuomenę iš Ispanijos ir tuo susilpnins gen. Franco karo jėgas. Bet nesulaukė. Italija ir Prancūzija suartėjo. Prancūzija paskyrė naują atstovą Italijai. Prancūzijos - Italijos suartėjimu džiaugiasi gen.

Katalikas, kurs neremia katalikiškos spaudos, neturi teisės vadintis geru Bažnyčios valku.
Vyskupas Ketteleris

Japonai Smarkiai Puola Pietinę Kiniją

Kariuomenė Ir Laivynas Bombarduoja Kiniečių Strategines Pozicijas

Shanghai, spalio 13 — Japonų kariuomenės ir karo laivyno veikimas Pietinėje Kinijos dalyje yra toks didelis ir stiprus, kad gali priversti kinus pasiduoti. Japonai ryžtasi nukirsti Canton - Kowloon geležinkelį ir Canton-Swallow vieškelį, kad Kiniečiai neturėtų kelio gabenti sau amunicijos ir ginklų. Tai svarbūs strateginiai punktai.

Be to, Japonijos karo laivynas smarkiai bombardavo miestą Swatow ir kelis kitus miestus. Japonų įsibrovimas į Kwangtung gali būti taip pat susilpninamas Kinijos karo jėgų. Spėjama, kad Kinijos karo vadai gali būti priversti pradėti taikos derybas, ko labai trokšta japonai, nors jie kol kas ir giriasi laimėjimais, bet tie laimėjimai ne taip pigiai atsiekti.

Siūlo Tartis Dėl Miško Medžiagos Plukdymo

Kaunas, spalio 11 d. — Lenkai pasiūlė Kaune tartis dėl miško medžiagos plukdymo.

ypač po Municho konferencijos, kada sovietų Rusija liko visai izoliuota, ir kada Anglija, Prancūzija ir Italija taip lengvai atidavė Vokietijai dalį Čekoslovakijos.

Sovietai parubežįj kerta miškus nuo dviejų iki 100 mylių; įsakė gyventojams išsikraustyti iš Lenkijos ir Rumunijos parubežius ir ten apgyvendino karininkus, ir tai tik ištikimuosius, kuriems pavesta saugoti rubežius.

Italijos Valdžia Varžo Žydus

Roma, spalio 13. — Italijos valdžia išleido įsakymą, kuriuo draudžia žydams atidaryti naujas parduotuves, kavines, restoranus ar kitas kokias įstaigas.

Franco. Tikisi, kad Prancūzija ir Italija pagelbės sulaikyti Rusijos paralbą Ispanijos radikalams. Jei-gu tas bus padaryta, tai Ispanijos civilis karas užsibaigs nacionalistų laimėjimu.

Gen. Franco, jo ministrai ir visi gyventojai nenori taikos su radikalų valdžia, kuri vėsdoma karą barbariškai terorizavo gyventojus ir naikino jų turta. Jie pasiryžę užbaigti karą visišku laimėjimu.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

EINA NUO 1915 METŲ TEL. South Boston 2680

PENKTADIENIS (Friday) SPALIŲ (October) 14 D., 1938 M., Nr. 78.

TEL. South Boston 2680 KAINA 5 CENTŲ

Naujoji Statyba Klaipėdoje. Čia Lietuvos žemės ūkio bankas stato apie 800 namų lietuviams darbininkams. Tuos namus parduos da lietuviams darbininkams nuomos suma išsimokėti.

Amerikos Darbo Federacijos Ir C.I.O. Reikalai

Houston, Texas, spalio 13. — Amerikos Darbo Federacijos kongrese buvo iškeltas klausimas apie sudarymą vienybės su C.I.O. Išneštoje rezoliucijoje sakoma, kad vienybė būtų galima, jei John Lewis, CIO vadas atsistatydintų. Tada John Lewis tuojau pranešė Amerikos Darbo Federacijos kongreso dalyviams, kad jis sutinkas pasitraukti iš CIO vadovybės, jei Darbo Federacijos pirmininkas Green taip pat padarysias. Bet Green tokį pasiūlymą atmetė. Jis sakė, kad Lewis pasiūlymas esąs apgaulingas, nes ir pasitraukęs iš vadovybės vietos vistiek pasiliktu CIO direktoriumi. Išrodo, kad darbininkai verčia vadus sudaryti vienybę tarpinių. Jei Amerikos Darbo Federacijos pirmininkas Green priimtų Lewis pasiūlymą ir pasitrauktų iš vadovybės, tada, galima spėti, būtų sudaryta vienybė tarp Amerikos Darbo Federacijos ir CIO. Ir darbininkai tada tikrai turėtų galingą organizaciją. Bet

Lietuvos Moterų Krepšinio Rinktinė Dalyvauja Europos Pirmybėse

Kaunas, spalio 8 dieną — Romon išvyko moterų krepšinio rinktinė dalyvauti Europos pirmenybėse.

Kaip Lietuvoje Praėjo Spalių 9 d.

Kaunas, spalio 11 d. — Nors Lietuva sturinti būti geruose santykiuose su visais savo kaimynais, bet visuomenė ir šiemet neišsižadėjo paminėti Tautos gedulo dienos. Gyventojai, savo iniciatyva, prie namų iškėlė gedulo vėliavas. Skaitlingos organizacijos visoje Lietuvoje suruošė minėjimus. Užėjus 12 val. visa Lietuva susikaupė "tylos minutei".

SULAIKYTAS ANGLIJOS KOMUNISTŲ VADAS

Britanija Grasina Japonijai

Japonija pradėjus smarkesnius karo veiksmus artai Britų Hong Kong, susilaukė Anglijos valdžios protesto ir grasinimo, kad jei Japonija padarytų kokių nuostolių Anglijos interesams Pietinėje Kinijoje, tai Anglija nutrauktų santykius su Japonija.

Japonija taip pat išpėjo principines valstybes, kad jos susilaikytų nuo teikimo nagalbos Kinijai.

Darbininkų Radio Programa

Šeštadienį, spalio 15 d., 2 val. po pietų vėl turėsime progą klausytis gražių lietuviškų dainelių ir muzikos iš WCOP radio stoties, Boston, Mass. Programa išpildys muzikos mokytojas Marijonas Treinavičiūtės jaunųjų radio grupė. Prašome pasukti savo radio rodyklę ant 1120 kilociklos šeštadienį, 2 val. po pietų.

Šv. Tėvas Ragina Jung. Vals-tybių Katalikus Kovoti Prieš Pavojingas Teorijas

Washington, D. C., spalio 13 — Katalikų Universiteto aukstinio jubiliejaus proga, Šv. Tėvas Pijus XI prisiuntė specialų laišką, kuriame išpėja Jung. Vals-tybių katalikus nuo pavojingų teorijų, kurias platina Krikščionybės prieši. Jo šventenybė ragina katalikus stoti į kovą prieš krikščionybės priešus, kurie kaikiuriose vietose jau iškėlė revoliucijos ženklus prieš Kristaus kryžių.

KOMUNISTAS BROWDER AT-SISAKO EITI Į DEBATUS

Pittsburgh, Pa. spalio 13. — Komunistų partijos generalis sekretorius, Earl Browder buvo pakviestas į debatus su kun. Charles O. Rice. Debatu tema buvo paskirta: "Ar Katalikas gali priimti komunistų ištvestą ranką?" Browderis vėliau pranešė kun. C. O. Rice, kad dėl kitų priežasčių negalėsias debatuoti.

7,000 Darbininkų Sugrįžo Prie Darbų

Racine, Wis. spalio 13. — Nash automobilių fabrikas atsidarė ir 7,000 darbininkų sugrįžo prie darbų. Dėl nesutikimų darbininkų su darbdaviais fabrikas buvo uždarytas nuo rugpiūčio 22 dienos.

Lietuvių Katalikiškosios Akcijos Referentas

Vilnius, spalio 11 d. — Patirta, kad prie Vilniaus Arkivyskupijos kurijos Lietuvių katalikiškosios akcijos reikalams įsteigta referentūra, kurios referentu paskirtas lietuvis kunigas Pukėnas.

Lozoraitis Padarė Pranešimą Spaudos Atstovams

Kaunas, spalio 7 d. — Užsienių Reikalų Ministras Lozoraitis spaudos atstovams nušvietė dabartinę politinę padėtį ir sąryšį su ja nurodė naujus spaudos uždavinius.

Katalikų Vadas Gina Darbininkų Reikalus

Anglai Gamins Didesnį Skaičių Lietuviškos Muzikos Plokštelių

Kaunas, spalio 11 dieną — Radijofono iniciatyva, anglų firma pagamins didesnį skaičių lietuviškos muzikos plokštelių.

KAUNAS — Į Kauną atvyko naujai paskirtas Šv. Sosto atstovas vyskupas Burzio.

Washington, D. C. spalio 13. — Prelatas John J. Ryan, valdžios komisijai pareiškė, kad būtų neteisinga leisti geležinkelio kompanijoms sumažinti darbininkams algas 15 procentų. Geležinkelių darbininkai yra nutarę paskelbti visuotiną streiką, jei kompanijos sumažins algas. Yra pagrindų tikėti, kad didieji bankininkai verčia kompanijas sumžinti darbininkams algas

1700 Darbininkų Sustreikavo

Detroit, Mich. spalio 13. — Darbininkai Motor Products fabrike paskelbė streiką, kada kompanija viršininkas atsisakė sudaryti su darbininkų unioną sutartį.

CIO Vadas Kalbėjosi Su Fordu

Detroit, Mich. spalio 13. — Homer Martin, darbininkų CIO vadas, lankė Henry Ford fabrike ir kalbėjosi apie sudarymą CIO unionos. Martin pasakė: "Darbdaviai privalo žinoti kodėl darbininkai nori organizuotis. Darbininkai turi vieningai veikti su darbdaviais, kitaip nieko geres nebus padaryta. Aš tuo reikalu čia atvažiuavau".

Vilniaus Krašto Jaunimo Šventė

Vilnius, spalio 6 d. — Lietuvių gimnazijos aikštėje prasidėjo Vilniaus Krašto Jaunimo šventė kuriai vadovauja sportininkas Žižmaras.

Čekai Atmetė Vengrijos Reikalavimus

Prašo Hitlerio Perspėti Vengriją

Prague, Čekija, spalio 13. — Čekai neteko kantrybės konferencijoje su madžiarais (vengrais). Kada Vengrijos valdžios atstovai pareikalavo autonomijos ir tose dalyse, kur jie neturi daugumos. Čekai atsisakė išpildyti reikalavimus, ir pareiškė, kad Vengrijos valdžios reikalavimus perduos Vokietijos diktatoriui Hitleriui ir prašys, kad jis tarpininkautų.

Anglija Šelpia Čekų Suvargėjus

Londonas, spalio 13. — Anglijos žmonės deda aukas sušelpimui Čekoslovakijos pavargėlių. Jau su-dėta \$200,000 dolerių.

Mes turim puikų į
toda nuo Rematizmo
kurį noriai pasistum
kožiam šio laikrns
skaitytujui, kurio
pareikalaua. Jei k
diate skausma są
riusę, įeigu jie t
tinge, arba labai į
siųs, įeigu turit k
tėti kožnoje oro p
malnoį, štu jamus
ga išbandyti papras
kuris pagelbėjo į

Metodą,
tams.

Mes noriai pasistum įms P
Pakeli, 7 dienoms DYKAI IŠLA
DYTMUI, ir įeigu norėsite nau
dangiau, tą galeist daryti už ma
kištus. Mes kviečiame įs naudoti
vaista 7 dienas, DYKAI, mūsų k
tais. Pastysk savo vardą ir adre
tuojau !

ROSSE PRODUCTS Co. Dept. K
2708 W. Farwell Ave. Chicago, Ill.

Kelionė į Montreal, Canada

Pereitą šeštadienį, spalio 8 d. apie 11 val. rytą iš "Darbininko" pp. A. Peldžiū ir A. F. Kneizys, kun. J. Petrauskui, Montello lietuvių par. vikarui atvykus su savo Plymouthu, išvykome į Kanadą. Vyko į Montreal lietuvių koloniją, to kolonijos klebono kun. J. Bobino kviečiami, dalyvauti Vilniaus užgrobo minėjime.

Kun. J. Petrauskas labai sumanias ir gabias savo "arkliuką" valdė. 1 val. po pietų jau buvome Concord, N. H. ir ten pietavome. Apie 2 val. išvykome iš Concord ir leidomės per žaliuosius kalnus (Green Mountains). Per kalnus vingiuotu geliu važiuavome tarp 40 ir 60 mylių greitumo. Kanados rubežių pasiekėme 8:05 val. vakare. Kanados imigracijos inspektoriai pasirodė labai mandagūs ir be jokių trukdymų už 5 minučių traukėme Montreale.

Pažymėtina, kad New Hampshire ir dalis Vermont valstybių nuteriotas audros, išlaužyta ir išversyta daug medžių, suardyta ir apdraskyta daug namų. Bet pasiekus Barre, Vt. (granito centrą), nebesimatė audros ženklų.

Vakarieniautų sustojome St. Johns, Canada. Tai tipiškas prancūzų miestelis. Iš ten telefonu pranešėme kun. J. Bobinui, kad atvykstame. Jau buvo 9:15 val. vakare. Pasistiprinę ir pašėrę "arkliuką", traukėme į Montreal, Canada.

Keliai visur geri. Montreale pasiekėme apie 10 val. vakare. Privažiavę Jacques - Cartier tiltą turėjome klausyti kelio į lietuvių parapiją. Policininkas nežinojo, bet jis nurodė prie tilto stovintį mokesčių rinkėją, kuris nors nelabai aiškiai, bet nurodė kelią. Užsimokėję už tilto pervaziavimą ir pervaziavę, pasiklausinėję suradome lietuvių Šv. Kazimiero par. bažnyčią ir kleboniją. Suėję į vidų radome kleb. kun. J. Bobiną, zakrastių Joną Leskevičių, klebono sesutę (šeimininkę) mus laukiančius. Susipažinę pradėjome kalbėtis apie įvairius dalykus. Kleb. kun. J. Bobinas mus labai maloniai priėmė ir pavažiavo. Atėję mūsų pamatyti ir susipažinti p. Pranas Jasutis, įžymus veikėjas. Kleb. kun. J. Bobinas buvo taip sve-

tingas ir rūpestingas, kad mums nakvynės nereikėjo ieškoti patiems, bet iš anksto buvo parūpintos. Kun. J. Petrauskas apsisitojo klebonijoje, o A. Peldžiū ir A. F. Kneizys klebonas savo automobiliu nuvežė pas p. Praną Jasutį. p. Pranas Jasutis ir klebonas, pranešė, kad jie gyvena be šeimininkės. Šeimininkė serga ir guli ligoninėje. Pasikalbėję nutarėme, kad jau laikas gulti.

Sekmadienis. Rytas gražus ir šiltas. Sukilę pamatėme, kad šeimininkas ir p. Pranas Jasutis jau ir pusrvčius turi pagaminę. Kviečia pusryčiaut. Stebėjome, kad vyrai sugebėjo taip skaniai sutaisyti pusryčius. Po pusryčių pasikalbėjome apie Montreale lietuvių gyvenimą ir prieš 11 val. išėjome į lietuvių bažnyčią dalyvauti šv. mišiose.

Šv. Kazimiero lietuvių par. bažnyčia gražiai atnaujinta. Sumą atnašavo pats klebonas kun. J. Bobinas. *Pamokslą pasakė kun. J. Petrauskas. Stebėjome, kad bažnyčioje ne tik visos sėdynės užimtos, bet ir stovėti žmonėms nebuvo vietos, nors sekmadieniais yra ketverios šv. mišios.

Po pamaldų, išėję iš bažnyčios susipažinome su įžymesniais tos kolonijos veikėjais ir veikėjoms, tarp kurių buvo p. Vytautas Širvydas, Jung. Valstybių imigracijos inspektorius, gmv. Rouses Point, Vt. (prie pat rubežių), kuris labai dažnai atvyksta į Montreal nas kleboną; muzikas Židžiūnas, parapijos varg.; p. Sakalai, p. Pundžiūs, LDS kuopos raštininkas ir kiti.

Kleb. kun. J. Bobinas mus pakvietė į kleboniją pietauti. Turėjome tikrą malonumą būti klebono svečiais. Susipažinome ir su klebono tėveliais p. Bobiniais, broliu ir sesutėmis. Po pietų kleb. kun. Bobinas savo automobiliu mus visus, būtent kun. J. Petrauską, p. V. Širvydą, A. F. Kneizį ir A. Peldžiū, A. F. Kneizį po miestą. Parodė mums gražiausias Montreale katalikų bažnyčias ir kitas istaigas.

Važiuojant ant kalno Royal, kur yra Šv. Juozano bažnyčia, klausėmės radio programos iš Katalikų

Pasinaudokite B. Koraičio Atsilankymu!

Bernardas Koraitis

Šiomis dienomis Bernardas Koraitis, I. J. Fox didžiausios kailinių kompanijos lietuvis atstovas išvyksta su didžiausiu naujausios mados kailinių pasirinkimu 100 mylių Bostono apylinkėse aplankyti lietuvių kolonijas. Taigi, gerb. ponios ir panelės, kurios norite savo namuose pamatyti gražiausius kailinius ir juos prisimenuoti prie savo veidrodžio, parašykite B. Koraičiui atvirutę ar laišką, kad jis pas Jumis atvyktų. Turime priminti, kad p. Koraičio atsilankymas su dideliu kailinių pasirinkimu nesudarys jums jokių išlaidų, nežiūrint ar Tamstos pirksite kailinius ar ne.

Kol dar kailiniai nepabrango, patartume pasinaudoti — pasikviesti p. Koraitį ir pamatyti naujausios mados kailinius ir jei patiks juos įsigyti. Galima pirkti labai lengvais išmokėjimais. Naudokitės proga!

I. J. FOX
America's Largest Furrier
411 WASHINGTON STREET
BOSTON, MASS.

Jaunimo Kongreso, kuris įvyko Ottawa, Canada. Kleb. kun. J. Bobinas savo "arkliuką" sustabdė, kada pradėjo kalbėti įvairių tautų atstovai. Klausėmės kada kalbės lietuvių (Šv. Kazimiero parapijos) atstovas stud. Edvardas Andriukaitis. Ilgai nereikėjo laukti kai išgirdome perstatant stud. Andriukaitį, lietuvių atstovą. Stud. Andriukaitis gražia lietuvių kalba prabilo į Katalikų Bažnyčios dvasiškį ir visus Kongreso dalyvius. Jo kalba per radio buvo aiški.

Katalikų Jaunimo Kongrese lietuvių jaunimą atstovavo stud. Edv. Andriukaitis ir p. Petras Bobinas, klebono brolis. Kongrese plėvė savo ir Lietuvos vėliava. Tai labai gražus ir kilnus Montreale lietuvių katalikų žygis.

Sugrįžome į kleboniją apie 6:30 val. vakare. Tuoju turėjome prasidėti ir Vilniaus užgrobo minėjimo programą. p. Pranas Jasutis, programos vedėjas, jau laukė kalbėtojų, laukė ir minia žmonių.

PROGRAMA

Pirmiausia kleb. kun. J. Bobinas sveikina svečius ir visus susirinkusius visos parapijos ir VVS vardu ir pasako įžanginę kalbėlę. Po to, kviečia p. Praną Jasutį užimti programos vedimą.

p. Pranas Jasutis, pasakęs trumpa kalbėlę, perskaito Šv. Kazimiero par. chorą ir jo vadą muziką p. Židžiūną. Choras sugieda Lietuvos himną ir maldą už žuvusius dėl Lietuvos nepriklausomybės. Gražias ir turiningas kalbas apie Vilnių ir jo reikšmę mūsų tautai, Vilniečių vargus ir jų ir visos mūsų tautos kovas dėl Vilniaus pasakė kun. J. Petrauskas iš Brockton, Mass., A. F. Kneizys, "Darbininko" redaktorius, ir p. Vytautas Širvydas, Jung. Valstybių imigracijos inspektorius.

Dar sudainavo keletą dainų parapijos didysis mišras choras ir jaunų mergaičių choras, vadovaujant ir akompanuojant muzikui Židžiūnui ir diriguojant kleb. kun. J. Bobinui. Reikia pažymėti, kad chorai labai gražiai ir tartinai dainavo. Gražiai deklamavo p-lės Ivaškevičiūtės (Ramutė ir Irena).

Baigiant programą, vedėjas p. Pranas Jasutis pakvietė p. V. Širvydą perskaidyti rezoliuciją. Susirinkimas vienbalsiai priėmė sekančią rezoliuciją:

REZOLIUCIJA:

KADANGI šių metų kovo mėnesio lenkų vyriausybės ultimatas Lietuvai, mums ir visam

pasauliui, parodė, kad lenkų valdžia link Lietuvos Respublikos tebetesia tokią pat smurto politiką, kurią maršalas Pilsudskis pradėjo, sulaužydamas jo įgaliojimų pasirašytą Suvalkų sutartį ir įsakymas generolui Zeligowskiui smurtu pagrobti Lietuvos sostinę Vilnių; ir

KADANGI per 18 metų Lenkija neparodė nė mažiausio noro atitaisyti lietuvių tautai padarytos skriaudos, ir dar žiauriau Vilniaus krašto lietuvių persekioja, uždarydama jų mokyklas ir draugijas, bei pasisavindama jų teisėtą turtą; tad

MES, Montreale lietuviai, pareiškiame, kad visi Lietuvos vyriausybės ultimatumo prievarta padaryti žygiai yra prieš mūsų norą, valią, ir nusistatymą. Mes nenorime jokių santykių su Lenkija kol Vilnius nebus sugrąžintas teisėtam jo savininkui — Lietuvai.

Programa užbaigta vedėjo padėkos kalbele ir Lietuvos himnu.

Programos pertraukoje ir ją užbaigus, mums iš Jung. Valstybių atvykusiems, teko susipažinti su Montreale lietuvių kolonijos žymesniais veikėjais ir veikėjoms. Susipažinome su įžymia rašytoja p. Marija Aukštaitė (Navikevičienė), mokytojom p-lėm Alena ir Ona Bandžiūtėm, ir visa eile kitų labai nuosirdžių Montrealečių. Pažymėtina, kad dauguma jų yra atvykę iš Lietuvos po Didžiojo Pasaulinio karo. Patyrėme tikrą lietuvišką nuosirdumą. Visi labai malonūs ir svetingi. Apgailestavome, kad mes taip greit turime išvažiuoti ir neaplaikę. Pasižadėjome kaitalą atvykti ir ilgiau būti maloniųjų Montrealečių tarpe.

Kleb. kun. J. Bobinas kviečia į kleboniją vakarieniautį. Patyrėme tikrą vaišingumą ir nuosirdumą. Negalėjome nepriimti kvietimo mokytojų p. Bandžiūtės, p. Bandžiū šeima gyvena labai gražiai savaime name. Labai maloniai priėmė ir pavažiavo. Kvietimų į namus turėjome ir daugiau, ypač p. Maria Aukštaitė (Navikevičienė) mus ne tik kvietė, bet ir tikėjosi, kad pas p. Navikevičius apsisostime nakvynėi. Laikas ir aplinkybės neleido visu kvietimų priimti, nors labai norėjome visus nuosirdžiuosius Montrealečius aplankyti ir arčiau susipažinti. Bet p. Navikevičiams nors tiek atsilyginom, kad pasilikę vienai dienai "Darbininko" adm. p. Peldžiūs su kleb. kun. Bobinu buvo nuvykę į namus ir turėjo progos arčiau susipažinti su įžymia rašytoja p. Maria Aukštaitė.

Pirmadienio rytė po šv.

IVAIRIOS ŽINIOS VOKIEČIAI DRASKO IR GLOSTO ČEKUS

Berlynas, spalio 13, — Vokiečiai užėmė dideles ir turtingas Čekoslovakijos dalis; suardė šalį, pradeda čekus girti ir glostyti. Vokiečių spauda išaukština čekų naują valdžią ir pažadėjo neleisti lenkams ir vengrams daugiau užgrobti Čekoslovakijos žemių. Dabar vokiečių tikslas yra geruoju užvesti Čekoslovakijoje savąją tvarką.

Lietuvos Universitete 1000 Naujų Studentų

Lietuvos universitetas, Kaune, Vytauto Didžiojo vardo, įsteigtas 1922 metais. Iki šiol universitetą baigė ir aukštojo mokslo diplomus gavo 3166 asmenys. Dabar universitete yra apie 4000 studentų.

Rugsėjo mėn. 15 dieną įvyko universitete naujų studentų iškilmingas priėmimas (imatrikuliacija). Pilnutėlė salė naujų stu-

mišių ir po pusryčių pasvetingąją kleboną kun. J. Bobiną (p. A. Peldžiū, V. Širvydai ir A. F. Kneiziai) rytą teko du kartus pusryčiauti: pas p. Praną Jasutį, kur turėjo nakvynę ir pas kleboną) atsisveikinę su visais kun. J. Petrauskais ir A. F. Kneizys, lydimi p. V. Širvydo, greituoju Plymouthu traukėme į Dėdės Samo žemę. Kadangi kartu važiuavo Jung. Valstybių inspektorius p. V. Širvydas, tai pervaziavus rubežių mūsų niekas ne neklausė įrodymų, kad esame Jung. Valstybių eventojai arba kad ką nors vežamės.

p. Vytauto Širvydo kviečiami, aplankėme pp. Širvydų rezidenciją, kur taip pat buvome labai maloniai priimti ir vaišinami. pp. Širvydai auklėja gražią lietuvišką šeimą. Laikas neleidžia būti p. Širvydų draugijoje. Greituoju Plymouthu, kurį visą kelią, ir ten ir atgal, vairavo kun. J. Petrauskas, traukėme per žaliuosius ir baltuosius kalnus į namus.

Atvažiavę į Lawrence, sustojome pas LDS Centro Vice-Pirmininką kun. P. Jura. kur pasidalinome išsūdziais. Namus pasiekėme prieš 12 val. nakties. Kelionė buvo laiminga. Montrealečių vaišingumo ir nuosirdumo niekad nepamiršime.

dentų. Prezidiume universiteto vadovybė, apsupta korporacijų vėliavomis. Nuaidėjus Tautos himno garsams universiteto rektorius tarė žodį, pasveikindamas jaunuolius studentus.

Rectoriaus kalbą jaunieji studentai palydėjo audringu plojimu.

Šiomet į universitetą stoti buvo paduota 1038 prašymai. Iki imatrikuliacijos buvo peržiūrėti 668 prašymai; kiti peržiūrėti vėliau. Iki IX. 15 priimta naujų studentų: į teologijos filosofijos fakultetą 36, į humanitarinių mokslų fakultetą 135, į teisių fakultetą 203, į gamtos matematikos fakultetą 76, į medicinos fakultetą 91, į technikos fakultetą 137.

Į universitetą stojančių skaičius šimet žymiai didesnis. Pernai iki rugsėjo 15 dienos buvo paduoti 945 prašymai, o šiemet 1038. Imatrikuliacija baigėsi žinomuoju tarptautiniu studentų himnu "Gaudamus igitur". Tsb.

— Finansų ministerijoje jau pradėtas ruošti naujas

Valstybės biudžeto projektas. Dabar renkamos atskirų žinybų samatos, kurias Finansų Departamentas peržiūrės, derins ir iš jų visų sudarys naujojo biudžeto projektą, kuris bus perduotas Ministrų Tarybai, ši vėliau perduos jau galutinai priimti Seimui.

Lenkai Lietuvių Mokyklų Inventorių Atiduoda Lenkų Mokykloms

Vilnius, spalio 11 dieną — Uždarytų švenčių "Ryto" lietuviškų mokyklų inventorių atiduotas lenkų mokykloms.

Daug Svetimšalių Gydėsi Birštone

KAUNAS, Spalio 6 dieną — Pagaliau ir Lietuvos visuomenė suprato, kad nėra reikalo vežti pinigų į užsienį, kai žymiai pigiau, o gal ir geriau, galima pasigydyti savo krašte. Birštonas jau prieškariniais laikais buvo žinoma reumato, nervų, skilvio (virškinimo) ir moterų ligų gydymo. Dabar patobulinimas ir pagrasintas kurortas teikia žymių patogumų ligoniams ir šiaip po ligų poilsio ieškančioms žmonėms. Šių metų sezonas ypač turėjo pasisekti: ne tik padvigubėjo vidaus svečių skaičius, bet gydytis atvyko daug asmenų iš užsienio. Gydėsi Amerikos, Anglijos, Afrikos, Prancūzijos, Sovietų Rusijos, Palestinos ir Vokietijos piliečių. Reikia tikėtis, kad sekančiais metais daug tokių užsieniečių, kurie negalės ar nepanorės naudotis buvusiais Čekoslovakijos kurortais atitekusiais Vokietijai, pasinaudos Birštonu, kur suras savo paurisams nervams tinkamesnę vietą gydytis ir pasilsėti.

VAŽIUOKITE LIETUVON Per DARBININKO LAIVAKORCIŲ AGENTURĄ
GREITAS PATARAVIMAS GERIAUSI LAIVAI
366 W BROADWAY, BOSTON, MASS.
TEL. BOSTON 2690.

VALGOMŲJŲ DAIKTŲ KRAUTUVES

Pirkti pas biznierių mėsą, vaisius, daržoves ir kitokius daiktus, kurie skelbiami "Darbininke" apsimoka, nes jie parduoda šviežius produktus ir maistui patarnauja. Nuėję į bilę kurią krautuvę pasakykite, kad jų skelbimą matėte "Darbininke".

Povilas Bushmanas

48 CRESCENT AVENUE, Telephone COLUMBIA 6702 29 SAVIN HILL AVENUE, DORCHESTER, MASS.

K. Šidlauskas

918 E. BROADWAY, Tel. SOUTH BOSTON 9367 Pristat. ICE CREAMA ir užkandžius piknikams ir visokiems parengimams.

Perkins Sq. Cash Market

POVILAS BALTRUŠONAS, Sav. 490 Broadway, Tel. SOU 3120 SO. BOSTON, MASS.

Profesionalai, biznierių, pramonininkai, kurie skelbiami "Darbininke" tikrai verti skaitytų paramos. Visi skelbiami "Darbininke".

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBIA MOTINOS SVC.

Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298
Vice-Pirm. — Ona Venienė, 311 K St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškevičienė, 1514 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Marijona Markonitė, 4115 Washington St., Roslindale, Tel. Parkway 0558-77
Išdavininkė — Ona Staniliūtė, 105 West 8th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 1512 Columbia Rd., So. Boston.
Kasos GL. — Marijona Aukštikalnienė, 111 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą utarniką mėnesio, 7:30 val. vakare, po pažintinį sveikinimą. Visas draugijos reikalus kreipkitės pas protokolų raštininkę.

SV. JONO EV. BL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas, Juozas Švagzdys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. Albinas P. Neviera, 16 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. Jonas Gineckis, 5 Thomas Pl., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. Aleksandras Ivaška, 1514 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
Išdavininkas, Andrius Zaleskas, 702 Fifth St., So. Boston, Mass.
Maršalka, Jonas Zalkis, 7 Winfield St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedidelį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų, Parapijos salėj, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

CREMO ALE

Padarytas Tam, Kad Patenkinus Visus!

Atėję į tavernas ar restoranus visuomet prašykite CREMO ALE, kuris yra padarytas iš geriausių miežių ir tinkamai įsėdintas.

CREMO galite gauti iš krano ir buteliuose.

Kartą jo paragavę — visuomet norėsite!

Cremo Brewing Co.

BELDEN ST. NEW BRITAIN, CONN. TEL. NEW BRITAIN, 3700.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATOS KAINA:
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00 Užsienyje metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsienyje 1 kart savaitėje metams \$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680.

Religinė Kova Austrijoje

Viennos (Austrijos sostinės) Kardinolas Innitzer, dar prieš turėdamas reikala su Hitleriu, manė surasias koki susitarimo būdą su Vokietijos naciais religijos klausimu. Tą savo viltį jis rėmė ant Hitlerio pasižadėjimo, kad Austrija turėsianti pilną laisvę tikėjimo dalykuose. Tačiau Austrijos katalikams neilgai trukus nusivilti, ir šiandien jie randasi tokio pat padėty kaip Vokietijos katalikai.

Kova prasidėjo dėl vaikų ir jaunimo auklėjimo. Naciai, lygiai kaip bolševikai, yra pasiryžę suvalstybinti ir subedievinti vaikus ir priaugantį jaunimą. Tuo tikslu jie uždaro parapijų mokyklas, katalikų kolegijas ir universitetus. Vokietijoje jie susidūrė su smarkiu katalikų pasipriešinimu. Austrijos katalikai, niekad nepatyrę tokių persekiojimų, netikėjo, kad naciai drįstų panašiai elgtis tokioje šaly, kur gyvena 90 nuoš. katalikų. Bet naciai išdriso ir katalikų mokyklas palaipsniui pradėjo uždarinėti. Kilo reakcija. Visų pirma Austrijos vyskupai negalėjo abejingai žiūrėti į toki masinį bedievinimą jaunomenės. Kard. Innitzer suorganizavo katalikų jaunomenės draugiją, kuriai pasakė atitinkamą pamokslą Šv. Stepono Katedroje. Sufanatiizuoti nacių moksleiviai pradėjo trukdyti pamaldas, ir bematant kilo riaušės ir muštynės tarp nacių ir katalikų jaunimo. Kunigai kiek galėdami malšino riaušiniukus, bet veltui. Pagaliau turėjo įsikišti policija ir tik tada kautynės pasiliovė. Bet naciai išdaužė Kardinolo langus.

Kardinolas Innitzer nesidavė bauginamas. Jis tuojau parašė karštą atsisaukimą į tėvus, kad gelbėtų savo vaikus nuo bedievinimo, nes siela brangiausias jų turtas. Tūkstančius tų atsisaukimų katalikų jaunimas išnešiojo po namus. Naciai įsiuto ir ruošė dar didesnį kerštą Kardinolui, bet tas skandalas įsigijo pasaulinės reikšmės, ir sakoma Hitleris įsiuto dėl kvailo nacių netakto. Vatikanas taip pat nenustojo ir pasiuntė Hitleriui notą. Hitleris būk prižadėjęs, kad panašūs incidentai nepasikartos.

Eiliniai naciai savo kvailu išsišokimu pakenkė Hitlerio planams. Jis nemažiau už juos nori katalikus suardyti, bet ne riaušėmis, o nuolatinio sistematingo persekiojimu. Riaušės gal nurims, bet žiauri priešreliginė kova dar tik prasidėjo.

Lenkijos Lietuvių Skriaudos

(Kun. J. Balkūno PIRMOJI kalba masinėje me lietuvių susirinkime So. Bostone, spalio 9, 1938).

Šių metų birž. 3—6 dienomis lankiausi Vilniuje. Atsilankymo tikslas buvo pamatyti Vilniją ir pastidijuoti vietinių lietuvių būti. Tų kelių dienų neužteko visko pamatyti visų skundų išklausti, svarbesnius veikėjus susitikti, visų įstaigų atkankyti. Kiek buvo galima, išsišnekejome, užklausimus davėme ir atlankėme svarbiausias įstaigas ir asmenis. Pasirūpinau ir dokumentaliais duomenimis patikrinti. Turėjau pasidžiaugti, kad ir mano rankas pateko vasario 20, 1937 m. Vilniaus lietuvių memorialas įteiktas Lenkijos respublikos prezidentui, kovo 15 d. 1935 m. memorialas Tikybos ir Švietimo Reikalų Ministerijai, lapkr. 12, 1937 m. skundas Lenkijos Ministerijų Tarybos Pirmininkui ir paskutinytis lietuvių skundas vėl Ministerijų Tarybos Pirmininkui įteiktas kovo 31 d. 1938 m. (jau po ultimatumo priėmimo). Be to turėjau visą eilę skundų Vilniaus vaivadiui ir jo atsa-

kymai. Šie visi memorialai, pareiškimai bei skundai duoda gerą vaizdą Vilniaus lietuvių kančių, skundų bei kovų. Remdamasis šiais raštais ir informacijomis, kurias pats gavau Vilniuje, noriu jums nupiešti Lenkijos lietuvių skriaudas.

1. Vilniaus miesto storastijos gruodžio 4 d. 1936 m. buvo sustabdytas bet koks Lietuvių Tautinio Komiteto Vilniuje veikimas neva dėl stokos teisinių pagrindų jam egzistuoti ir veikti. Lietuvių Tautinis Komitetas buvo užregistruotas vyriausybės komisaro Vilniuje geg. 8 d. 1919 m., keičiant atitinkamus nuostatus, registracijos formai buvo kelis kartus papildomi. Komitetas egzistavo ir veikė pagal valstybės viršininko dekreto nuostatus septyniolika su viršum metų, turėdamas tikslą atstovauti organizuotą lietuvių visuomenę valdžios įstaigose ir teikti vitinytis lietuvių skundas vėl Ministerijų Tarybos Pirmininkui įteiktas kovo 31 d. 1938 m. (jau po ultimatumo priėmimo). Be to turėjau visą eilę skundų Vilniaus vaivadiui ir jo atsa-

bet koki komiteto veikimą iki naujų įstatų patvirtinimo. Ligišiol pateikti įstatai dar nepatvirtinti dėl priežasčių, nežinomų lietuvių visuomenei.

Tautinio Komiteto, kaip vyriausios lietuvių visuomenės reprezentacinės institucijos Lenkijoje, nebuvimas turi neigiamos įtakos organizaciniam tos visuomenės gyvenimui. Lenkai, matyti, pradėjo nuo viršūnės slopinti visą lietuvišką veikimą.

2. 1937 m. Vilniaus vaivadijos paliepimu uždaryta Lietuvių Mokytojų Sąjunga, įsteigta 1925 m., kurios tikslas buvo teikti paramą savo nariams. Visuomeninė veikla Sąjunga nepareikšė ir nedavė jokio pagrindo priekaištams dėl grėsimo viešajai tvarkai, kaip kad buvo nurodyta nutarimo motyvuose. Bet lenkams buvo svarbu mokytojų persekiojti, atstumti ir atkirsti nuo bet koki lietuviško judėjimo.

3. Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija, kuri buvo įsteigta 1925 m., uždaryta sausio 26 d. 1938 m. Jinai buvo jaunomenės auklėjimo ir globos Draugija Vilniuje. Dėl to paduotą skundas Vidaus Reikalų Ministerijai buvo atmetas. Draugijos turta valdo kuratorius.

Šv. Kazimiero Draugijos tikslas buvo auklėti kaimo jaunimą katalikų tikybos dvasioje bei melleje savo tautinei kultūrai ir gerai valstybės piliečiams. Draugija siekė tik to tikslo, darėdama visokias paslaugas ta kryptimi ir kovodama su visokiais moralinio veikimo pasireiškimais lietuvių jaunomenės tarpe. Draugijos veikimas buvo Vilniaus arkivyskupo globojamas, remiamas, ir jis sudarė dalį katalikų akcijos Vilniaus arkidiecezijoje.

Sulikvidavus 40 Šv. Kazimiero dr. skaityklų ir apie 500 skyrių, lietuvių višiskai neteko svarbios priemonės jaunomenei auklėti. Bet kas lenkams lietuviškas jaunimas! Tebūnie nemoralus, bile ne lietuviškas. Tiek rūpi jiems piliečių moralė.

4. Vilniaus vaivados vasario 9 d. 1938 m. nutarimu tapo uždaryta Lietuvių Labdarybės Draugija Vilniuje. Vaivados nutarimą patvirtino Vidaus Reikalų Ministerija kovo 2 d. š. m. Draugijos turta valdo likvidatorius.

Kalbama nutarimui pagrįsti paduoti motyvai yra visiškai neteisingi ir lietuvių visuomenės įsitikinimų, jie turi preteksto pobūdį.

Lietuvių Labdarybės Draugija buvo įsteigta 1914 m. ir visą laiką jos vienintelis rūpestis buvo kova su skurdų tautiečių tarpe. Tuo tikslu D. J. laiki prieglaudas ir bendrabūčius neturintiems lietuvių vaikams ir jaunimui, taip pat teikė pagalbą atskiriems asmenims, tuo būdu prisidėdama prie bendros labdarybės akcijos krašte dėl kurių naudingumo negali kilti jokių abejonių. Todėl Draugijos veikimas buvo tinkamai vertinamas kiekvienos valdžios. Dėka visos lietuvių tautos, o ypač Amerikos lietuvių aukoms, Draugija per dvidešimt su viršum metų savo gyvavimo įgijo

nekilnojamo turto vertės vieno milijono zlotų.

Ivykdžius paskutini Vilniaus vaivados paliepimą dėl Draugijos likvidavimo, lietuvių visuomenei padaryti nesukačiuojami medžiaginiai nuostoliai, o kartu Vilniaus lietuviai neteko vienintelės labdarybės institucijos, kuri savo veiksmu daug nusipelnė tiek savo tautiečiams tiek visam kraštui.

Uždarytoms draugijoms paskirti kuratoriai lenkai, kurie iš lietuvių visuomenės aukų ima sau labai didelės algas, pav. Liet. Labdarybės Draugijos kuratorius Švedas ima kas mėnuo po 800 zlotų. Reikalingoms išlaidoms padengti kuratoriai užtraukia paskolas lietuviškų draugijų turto užstatan.

5. Vas. 22 d. 1938 m. uždaryta Lietuvių Švietimo Draugija "Rytas" Švenčionyse. Draugijos turta valdo likvidatorius.

Švenčionių "Ryto" Draugijos tikslas ir pobūdis tas pats, ką ir Vilniaus "Ryto". Ji išlaikė kelias dešimtis pradžios mokyklų, tiek pat skaityklų ir gimnazijų Švenčionyse. Dabar visos šios švietimo įstaigos likviduotos. Ligišiol Draugijai iš valdžios įstaigų pusės nebuvo daroma rimtesnių priekaištų.

Sulikvidavimas šios Draugijos ir atėmimas galimumo dirbti švietimo darbą lietuvių tarpe padarė didelę spragą lietuvių visuomenės Lenkijoje kultūrinėje pažangoje.

6. Tuoj ir Vilniaus "Rytą" uždarė — vas. 28 d. š. m. Kuratorius dabar gražią algą gauna — net po 2000 zlotų į mėnesį. Jis (Vilniauskis) net paskolė iš Krašto Ūkio Banko (60.000 zlotų) gavo Draugijos turto užstatan.

Vilniaus "Rytas" veikė nuo 1913 m. Draugijos veikimas pasireiškė mokyklų ir skaityklų išlaikymu. Palankiausio Draugijos veikimo metu ji išlaikė apie 100 pradžios mokyklų, vieną gimnaziją, vieną mokytojų seminariją ir apie 100 skaityklų. Dabar veikia tik viena gimnazija ir licejus be valdžios mokyklų teisių, bet ir šios įstaigos dėl formalių sumetimų susilauks Draugijos likimo. Visos kitos Draugijos švietimo įstaigos tapo likviduotos įvairių laikų represiniais paliepimais. "Nė žodžio, nė rašto, neleidžia erelis suspaudęs sparnais".

7. Vilniaus vaivados vas. 22 d. 1938 m. nutarimu uždaryta Lietuvių Ūkio Draugija Vilniuje.

Įsteigta 1926 m., Draugija siekė kelti lietuvių tarpe žemės ūkio kultūrą ir ūkininkų gerovę. Buvo veikiamas pagal Draugijos įstatų tinkamų valdžios ir savivaldybių organų priežiūroje ir tas veikimas naujosi visų pripažinimu. Dabar uždaryta 100 ratielių ir apie 150 jaunųjų ūkininkų kuopelių. Dėl ko? Baidė lietuviško išsiamoninimo! Tas atėmė iš lietuvių visuomenės galimumą varyti akciją, siekiančią pakelti savo ūkius, ir gerokai sustabdė žemės ūkio kultūros pažangą lietuvių tarpe.

8. Užkliuvo lenkams ir lietuviškas sportas. Kovo 3 d. š. m., uždarė Lietuvių Sporto Klubą Vilniuje. A-

timtas turtas. Sulaikytas sportas, pradėtas tik 1935 m. Neilgai trukęs ir klubo veikimas apsiribodavo draugiško sporto tvarkymo reikalais ir nedavė jokio pagrindo represijoms iš valdžios pusės. Nekalčiausias lietuviškas veikimas, pasirodo, lenkams nepakenčiamas.

9. Neprotiniausias lenkų užsimojimas buvo uždaryti Lietuvių Mokslo Draugiją Vilniuje. Vilniaus Vaivado, kovo 9 d. š. m. nutarė uždaryti Draugiją. Draugijos turta valdo kuratorius.

Lietuvių Mokslo draugija veikė nuo 1907 m., visuomet jos veikla buvo vien tik moksliško pobūdžio, suderinta su įstatais bei privalomomis teisėmis nuostatais ir, kad ligi šiol jokie valdžios organai nepadarė Draugijai jokių priekaištų.

VILNIAUS LIETUVIŲ SPAUDOS VARGAI

1937 m. kovo 11 d. Vilniaus Apygardos Teismas, Vilniaus Miesto Storastijai ir Vilniaus Apygardos Teismo Prokuratoriui pasiūlymą, neviešame posėdyje nutarė sustabdyti katalikiškos pakraipos lietuvių laikraštį "Jaunimo Draugą", skirtą jaunomenei. Tų pat metų spalio 21 d. Vilniaus Apygardos Teismas Vilniaus Miesto Storastijai pasiūlymą, neviešame posėdyje nutarė sustabdyti kitą tautiškai katalikiškos lietuvių laikraštį "Vilniaus Rytą", išeinantį su dviem priedais: "Aurele" vaikams ir "Mūsų Artojumui" — ūkininkams. Šių laikraščių sukufikavimą keletą kartų teismas vis nepatvirtindavo. Reiškia, nebuvo priešvalstybiniai. Kodėl uždarė? Užtat, kad lietuviški.

Sustabdytus laikraštį "Jaunimo Draugą", įvairių asmenų, turinčių visas kvalifikacijas redaktoriauti, buvo įteiktos 6 deklaracijos Vilniuje, Švenčionyse ir Varšuvoje leisti naują laikraštį jaunomenei. Visur gauti neigiami atsakymai ir visur vienodo turinio, kad taramai deklaravus kitas tokiu pavadinimu laikraštis. Taip pat sustabdytus laikraštį "Vilniaus Rytą", buvo įteikta deklaracija leisti naują laikraštį — "Dieną". Vilniaus Miesto Storastija lapkr. 4 d. (1937 m.) uždraudė leisti toki laikraštį taip pat dėl aukščiau minėtų priežasčių.

Kadangi po neigiamų atsakymų į paduotas deklaracijas naujų laikraščių leidimu, motyvuotu nepadorios konkurencijos sumetimais, visais atsitikimais tiek Vilniuje, tiek kitose miestuose, nepasirodė joks laikraštis lietuvių deklamuotais pavadinimais, todėl aišku, kad lenkai žūt būt neduos lietuviams spaudos laisvės.

Toki administracijos organų veiksmas nesuderinamas 1935 m. kovo 23 d. Konstitucijos str. 5, § 2 ir 7 § 2 nuostatais bei kitais teisės nuostatais ir skriaudžia lietuvių visuomenę. Lenkijos įstatymuose nėra nuostatų draudžiančių Lenkijos valstybės piliečiams leisti laikraštį, jei leidėjas atitinka sąlygas, numatytas 1919 m. vasario 7 d. dekreto 14 str.

Visos lietuvių tautos kelių kartų pastangomis Draugijoje buvo surinkta turtingi muziejiniai, archyviniai ir bibliotekiniai rinkiniai. Galimas Lietuvių Mokslo Draugijos likvidavimas suduotų didelį smūgį lietuvių kultūrai ir skaudžiai paliestų visą lietuvių tautą.

Didelis aliarmas kilo Lietuvoje dėl šios likvidacijos. Dėka lenkų pasiuntinio Chorwato Kaune likvidaciją nepatvirtinta. Kaip užsibaigs, dar nežinia.

10. Neužtenka uždaryti draugijas, mokyklas, prieglaudas skaityklas. Lenkų žiauri ranka siekia labai toli. Ypač ji užgnaužia lietuvišką spaudą. Kaip patvyzdį duosiu "Jaunimo Draugą" ir "Vilniaus Rytą".

1926 m. rugp. 2 d. įstatymas kovai su nepadoria konkurencija duoda teisę suinteresuotiems veikti prieš nepadorų konkurentą nukentėjusiam pageidaujant, bet nedada pareigos administracijos organams patiemis įsikišti. Aišku, kad Vilniaus Storastija neteislingai stveriasi tuo įstatymu neleidžiant lietuviams naudotis savo pilietine laisve. Lietuviai skundėsi ministerijoje, teismuose. Vos vos išsikovojo dabartinį "Aidą", einantį du kart savaitėje.

1931 m. oficialės statistikos duomenimis, Lenkijos valstybėje yra per 80.000 lietuvių tautybės gyventojų. Skaitymas lietuvių gyventojų tarpe taip paplito, kad daugelyje vietų 70 — 90% šeimų praneurojasi vieną arba ir daugiau lietuviškų laikraščių. Palikti tas gyventojų mases be atitinkamo, dažniau išeinančio laikraščio, yra didelė skriauda, kuri praktikoje tolygi lietuvių spaudos uždraudimui. Be to, lietuvių gyventojai Lenkijoje beveik visi yra giliai religingi katalikai, tai palikimas jų be tautiniai religinės spaudos turi išdavoje veikti antireliginės spaudos plitimą, o net ir tų lietuvių visuomenę pastumėti destruktivinės įtakos, komunizmo linkui.

Keista, kad lenkai vartoja senas priemones — draudimą. Moderniuose laikuose stengiamasi išautėjimo akciją švelnia spauda, atvira mokykla, laisvomis draugijomis, vesti. Dėka lenkų draudimo, lietuviška samonė giliai leidžia šaknis. Neapykanta gimdo pasiryžimą, draudimas — kovą.

Ligišiol bandžiau duoti skriaudų vaizdą Vilniaus Krašte. Tos skriaudos neįtrauktos ir po kovo 19 d. ultimatumo priėmimo ir santykių atnaujinimo tarp Lenkijos ir Lietuvos. Visi tikėjome, kad ateis laisvės dienos, blaivesni laikai. Dėja, vilniečiai, sakyčiau dabar daugiau kencia. Kiek skausmo žodžių prisiklausau būdamas Vilniuje! Galvą skaudėdavo besiklausant. Joku būdu negalėjau suprasti, kad tai dėdasi šiame amžiuje ir neseniai išlaisvintoje šalyje. Mūsų "broliai" lenkai griebsi tokių priemonių prieš

savo "brolius" lietuvius. Ir dar nekurie lenkai driso man kalbėti apie praeitų laikus, uniiją, garbingus žygius, brolišką sugyvenimą. Ne, pamaciau ką lenkai darytų su visa Lietuva, jei būtų uniija.

Vėl, girdėjau, kad lenkai taip elgiasi su vilniečiais, kadangi Lietuvoje lenkai skriaudžiami. Būtų man per daug ši vakarą informuoti jus kiek laisvės turi, kaip plačiai lenkai veikia Lietuvoje. Tik aklas negali matyti koks skirtumas. Jei vilniečiai turėtų tiek laisvės, nereikėtų mums šiandien skustis represijomis. Lietuva nespaudžia lenkų, nes nenori, kad vilniečiai būtų spaudžiami labiau. Vargiai daugiau kraujo galėtų iš jų išspausti.

Vilniuje man kalbėjo, kad lenkai represijų nenutraukia, nes nori Lietuvos lenkams daugiau privilegijų išsiderėti. Ir koks pasiaukojimas, kad man sakė jie, tegul Lietuva nenusileidžia, mes noriai kentėsime ir patys vieni, savo būit išsikovosime. Todėl, manyčiau, kad Lietuva turėtų už kiekvieną mokyklą, skaityklą, draugiją ar laikraštį uždarytą Vilniuje, uždaryti lenkų mokyklą, skaityklą, draugiją ar laikraštį Lietuvoje.

Į panašią mano mintį Kaune atsakė man, kad prisibijoma lenkų aliarmo. Jie surastų preteksto pulti Lietuvą. Kaip Hitleris ieškotų lenkų interesus ginti. Mažutė Lietuva atsistotų prieš lenkišką slobiną. Ar kas Lietuvai padėtų? Ar kas užstotų? Kas Lenkiją sudraustų? Ultimatumo laikais mus pamokė, kad niekur nėra pasitikėjimo.

Tik mes patys sau vieni galime pasitikėti. Niekas mus negutų. Mes turėtume apsiginti. Kaip? Tik ginklu, ne diplomatija. Pasaulis pergyveno sukrėtimą su Čekoslovakija. Pažinome galiūnų veidmainiškumą. Sutartys — nevertos to popierio ant kurio parašytos. Viskas dabar tai jėga, ginklas. Jėga, tai tiesa. Ginkluokimės, stiprėkime.

Vilnius, kada nors mums griš. Tik ne diplomatija, sutartimis, bet ginklu. Kiekvienas tam laikui. Kiekvienam lietuviui duokime ginklą. Pastatykime geležinę sieną prieš Lenkiją. Jei mokesime ir galėjome Lietuvą atstatyti, mokesime ją apginkluoti ir apginti. Dėkime visas pajėgas į Ginklų Fondą. Šiandien organizuokime legijonus prieš klastingą lenką. Mes amerikiečiai esame tuo legijonu, stiprinkime Vilniui Vaduoti Sąjungą Amerikoje. Toji Sąjunga Lietuvoje paraližuojama. Atėjo laikas Sąjungos veikimą praplėsti išeivijoje. Tebūnie ši diena mums legijono mobilizavimo diena. Mūsų centai Ginklų Fondui ir visos tautos vieningas frontas stiprins ir vilniečių dvasią kovoje už savo teises.

Ir Lietuviškos Pamaldos Užkliuvo

Vilnius, rugsėjo 26 dieną. — Sulikvidavę lietuviškas organizacijas, lenkai Vilniaus krašte pradėjo siaurinti lietuviškas pamaldas bažnyčiose, neleidžia su lietuviškais užrašais vėliavai ir bažnyčias.

Kaip Spręsti Socialinę Problemą?

Jau žinome, kad šiais laikais socialinė problema turi dvi puses — turtingą (ekonominę-materialinę) ir dvasinę - moralinę. Pirmą pažįstume kaip sprendžiamą socialinę problemą ekonominio atžvilgiu. Komunistų agitatoriai gana klaidingai pažinę turto atžvilgiu skleidė ir dar tebeskleidžia tarp mažiau susipratusių darbininkų. Jie mano, kad reikia atimti iš visų turtingųjų pinigų ir visą nuosavybę, juos pavestį tvarkyti vyriausybei arba pasidalinti tarp neturtingųjų. Ir koks didelis jų kvailumas! Jei nuosavybę — fabrikus, žemę, namus pavesime vyriausybei tvarkyti (kaip dabar yra Rusijoje), tai ji paskirs vadovais, ūkvedžiais, prižiūrėtojais savo partijos žmones — žydus komunistus, kurie šioje ūkio srityje mažai ko teišmano, o kitokių įsitikinimų piliečius ir buvusius specialistus, direktorius pristatys prie sunkiausių, prasčiausių darbų (žinome, kur dar liks nesužadinti). Kiekvienas už savo darbą gaus tik pavalgį (pagal korteles) ir apsirngti. Tai yra ne kas kita, kaip nauja vergija, vergija tik ne ponams, kaip pirma, bet visų ir ponų ir prastųjų vergija valstybei. Dirba per visą amžių, kaip arkliai, o visą pelną pasiima valstybė ginklavinimui ir komunistiniam dumpingui, bolševikiškai propagandai. Komunistai socialinio gerbuvio Rusijoje nė kiek nepagerino. Skurdas ir badas dar didesnis.

Kiti mano, kad turtus reikėtų lygiai pasidalinti. Tuomet būtų tikra lygybė ir brolybė, tuomet būtų puikus gyvenimas!

Isivaizduokime, kad kokioje nors mažoje valstybėlėje darome išmėginimą, padalome visą jos turtą visiems gyventojams po lygiai. Ar tuo jau būtų socialinis klausimas išspręstas. Ne. Jei mes ten nuvyktume po dešimt metų, vėl rastume nelygų turto pasiskirstymą, vieni per keletą mėnesių visą savo turtą pragerę, kiti nemokę jo valdyti, negautę pelno, o dar kiti puikiai uždirbtų ir supirktų iš savo draugų turtus. Vėl būtų skurdo, nelygybės. Kodėl? Nes žmonių prigimtis nevienoda. Vieni gimsta gabūs, darbštūs, sveiki, — kiti tinginiai, silpnai, negabūs ir net fiziniai nesveiki — akli, kurti. Jie visuomet turės būti išlaikomi kitų asmenų, jiems reikės išmaldos, pagalbos. Be prigimties dar ne visi gauna vienodą išauklėjimą, išmokslinimą, paruošimą darbui.

Visiškai tobulo turtingos lygybės pasaulyje negali būti ir jos joks idėjinis veikimas nepasiekia, nes veikia tokios priežastys, kurias sunku pašalinti. Todėl mes negalime kalbėti tik apie socialinių klausimų sprendimą, o ne visišką išsprendimą, galime rašyti tik apie turtų pasiskirstymo pasaulyje lyginimą, o ne visišką jų padalinimą tarp visų gyventojų, galime ieškoti būdų,

kaip švelninti socialinio nelygumo aštrumus, galime pažūrėti, kiek šioje srityje dirba Kat. Bažnyčia, valstybės, organizacijos ir visuomenė.

KATALIKŲ BAŽNYČIA

socialinius turto klausimus sprendžia evoliucijos keliu, t. y. iš lėto, planingai žmoniją auklėdama, skleidždama artimo meilės jausmus, paneigdamą didelį gėdumą, troškimą iš kitų labai greit pralobti ir paskui prabangiai, ištaikingai gyventi. Bažnyčia remiasi auklėjime svarbiausiu Kristaus pabrėžtu artimo meilės įstatymu (principu). Šitą įsakymą Bažnyčios Tėvai vėliau plačiai nagrinėjo, svarstė. Šv. Augustinas pabrėžė: „Jei nori mylėti artimą, kaip pats save, pasidalink su juo pinigais ir visu turtu“. Jo nuomone valdyti perteklių, pelną yra tas pats, kaip valdyti svetimą turtą. Todėl jokio pelno, pertekliaus sau pasilikti negalima, su juo negalima švaistytis, kaip kas išmano. Tokia nuomonė Bažnyčios Tėvų buvo senovėje, ji panaši ir dabar. Jei ir leidžiama Bažnyčios šiais laikais siekti pertekliaus, pelno, bet jis turi būti tinkamai sunaudotas tolimesnei apyvartai, fabriko tobulinimui ir darbininkijos medžiaginių ir kultūrinių reikalų pagerinimui.

Katalikų Bažnyčia ekonominio gerbuvio kėlime, socialinio nelygumo švelninime užima svarbiausią vietą, nes ji turi labai daug priemonių: pamokslai, spauda, išpažintys, mokyklos, organizacijos yra geriausi jos taktiniai.

Svarbu, kad katalikų pažiūros būtų užkrestas jaunimas ir esamieji bei būsimieji prekybininkai, pramonininkai, bankininkai. Kol žmonija nebus pilnai persimusi Kristaus mintimis, darbais, tol bus sunku pasiekti visiems medžiaginės lygybės, medžiaginio gerbuvio. Kiekvienas katalikas turėtų gyventi ne tik sau, bet savo pelną padėti ir negalintiems užsidirbti pragyvenimui.

VALSTYBĖ

Pastaraisiais laikais valstybės stengiasi visus piliečius aprūpinti darbu. Tam sugalvojami įvairūs viešieji didžiuliai darbai — užtvankas statyti, kelius tiesti ir k. Visiškai negaunantiems darbo ar jau negalintiems dirbti mokamos pašalpos.

Per didelį darbo jėgos, darbininkų išnaudojimą valstybė saugoją įstatymais. Dabar Europoje ir Amerikoje labai išsivystęs socialinis draudimas — galima apsidrausti ir savo šeimos medžiaginę būklę užtikrinti ligos, mirties, nelaimingų įvykių atvejais.

Europoje draudimo įstaigos yra pusiau valstybinės, kai kuriose valstybėse draudimo mokesčiai toks mažas, kad beveik kiekvienas pilietis gali apsidrausti. Valstybė net aukštais maitais

nelleidžia įvežti iš kitų kraštų fabrikatų, ji nori, kad būtų įvežama trūkstamos žaliavos ir čia, savame krašte, savo darbo jėgomis, tinkamai apdirbama. Tuo vietos gyventojams duoda gero uždarbio.

Jei valstybės ir toliau taip stropiai rūpinsis darbininkų darbų savaitėje darbo valandų kiekiu, uždarbiu, saugos darbininkų reikalais, galime tikėtis, kad socialinis nelygumas vis mažės.

ORGANIZACIJOS

Darbininkija šiais laikais organizuota gina savo reikalus. Streikais ir kolektyviniais bendrais prašymais išsikovoja iš darbdavių vis didesnių lengvatų ir didesnio uždarbio.

Be to, labai daug turi įsteigę įvairių savišalpos draugijų, fondų, kasų, kurios įvairiomis progomis išmoka tam tikras sumas. Taigi ir pati visuomenė stengiasi švelninti socialinės nelygybės raukšles.

Socialinė problema dvasinė, moralinė prasme galėtų išspręsti ir įgyvendinti tik Kat. Bažnyčia ir pati visuomenė perauklėjimo būdu. Mokyklos, organizacijos turėtų ypatingai atkreipti jaunimo dėmesį į moralinę, žmogiškąją žmogaus vertę. Visi savo dvasinę vertę yra lygūs, i visus turi būti vienodai žiūrima, neatsižvelgiant į jo darbo rūšį, į jo apsirngimą ir išsilavinimą. Visų bendras tikslas — pasiekti Amžinąjį Gėrį, Grožį ir Tiesą.

Žinios Iš Lietuvos

SILUVOJ BUVO 40,000 MALDININKŲ

Rugsėjo 11 d. Siluvoje įvyko jaunimo diena, kurioje eitynėse dalyvavo per 2000 jaunimo. Iškilmingame posėdyje dalyvavo ir J. E. ark. Skvireckas ir vysk. Reinyš. Abu pasakė turiningas kalbas, nuteikiančias jaunimą kūrybingam darbui. Paskaitą skaitė dr. Dielininkaitis „Pradedant naujus jubiliejų metus“. Paskaitininkas aiškiais faktais nurodė, kad norint žmones sujunginti į naują gyvenimą, reikia jaunimą sudominti bažnyčia, kad šis susidomėjimas galėtų persiverti visais kitais neig. įtakais.

Muzikare įvyko religinės muzikos koncertas. Buvo pastatyta Dubois oratorija „7 Kristaus žodžiai“. I ir V žodis. Meniška atliko Šiaulių sv. Jurgio par. choras, ved. p. Z. Puidoko. Gražiai imponuojančiai pasirodė solistė Kazlauskaitė. Religinį koncertą transliavo Kauno radijofonas, o Siluvoje buvo įrengti garsiakalbiai.

Vakar įvyko garsus vyrų kongresas, kuriame dalyvavo per 3.000 vyrų. Iš vieno Šiaulių buvo atvykę 550 vyrų, kurie turėjo puikius ir meniškus plakatus, gražų orkestrą ir eitynėse pasirodė su gražiomis giesmėmis. Vyrų iškilmingame posėdyje dalyvavo J. E. ark. Skvireckas ir vysk. Reinyš, kurie pasakė kalbas. Paskaitą skaitė p. Dagelis — „Mūsų ateities darbai“.

Rugs. 11 d. Siluvoje buvo suplaukę apie 40.000 maldininkų. Labai daug vyrų. Tvarka graži. Daug sumanumo rodo vietos policija. Tik vaizdą kiek gadino balaganai ir cirka. Pastebėtina, kad ubagu maža. Vakar buvo per 120 kunigų.

Lenkai Apie Čiurlionio Kūrybą

„Mysl Polska“ Nr. 16, VIII. 15-31 atspaudė straipsnį „Čiurlionis ir lietuvių muzika“, kuriame, be ko kitą, rašoma, jog dažnai atsitinka, kad genialūs meno atstovai peraugą savo didžiulį talentą ne tik artimiausia aplinkuma, bet taip pat ir visą epochą. Girdi, Lietuva, dar neseniai atskirta nuo lenkų siena, turinti muzikos srityje asmenį, kurį straipsnio autorius priskiria prie genijų. Tai ešas Mykolas Čiurlionis, apie kurį atsižvelgiant į jo labai vertingą ir charakteringą kūrybą, esą labai mažą žinią.

Diena Kovai Su Namine Degtine

Dabar po visą Lietuvą kilnojama Saugumo Departamento suruoštoji partija, vaizduojanti naminės degtinės gaminimo ir vartojimo žalą. Parodą visur turi nepaprastai didelį pasisekimą.

Norėdamas dar didesnę akciją prieš naminės gaminių prastumą, Valstybės Saugumo Departamentas, vidaus reikalų ministro leidimu, specialiai šįmet tam reikalui paves spalį 30 dieną maždaug kurį kasmet rengiama kovos su nusikaltimais diena.

Degė Klaipėdos Trašų Fabrikas

Rugsėjo 4 d. popiet Klaipėdos trašų fabrike „Union“ kilo gaisras. Gaisras greit plėtėsi, nes visur buvo pilna įvairių chemikalų. Gesinti buvo nepaprastai sunku. Vienas ugniagesis įkrito į chemikalų statinę ir sudegė. Keli kiti ugniagesiai sunkiau ir lengviau sužeisti. Vienas fabrikos pastatas visiškai sudegė. Tačiau kai kurie pastatai ir daug žaliavos liko. Fabrikas, kaip informuoja iš Klaipėdos, buvo apdraustas. Jis priklauso vienai akcinei b-vei, kurios akcijų daugiausia turi štetino pramoninių treštas. Fabrikas ligi šiol gamino daugi-

giausia Letūkio užsakytas trašas. Dėl gaisro fabrike darbas tik dalinai būsias nutrauktas; gamyba eisianti likusiuose pastatuose.

Kilus gaisrui, buvo pavojus ir kitiems aplinkiniams fabrikams, ypač degtukų šiaudelių fabrikui, tačiau ugniagesiai nuo to apsaugojo. Nuostoliai dar neapskaičiuoti, bet, kaip kalbama, siekia apie 1 mil. Lt. Gaisro priežastis tirinama. Pasak darbininkų ugnis kilusi iš statinių šveicavimų skyriaus, kur nuo kibirkščių užsidegus siena.

Tą pačią dieną kilo gaisras ir „Maisto“ rūkykloje, kuris sunaikino apie 200 šoninių. Tolimesnis gaisro plėtimas buvo sulaukytas.

Bijutiškis

PIRMOJI KOMUNIJA

Bijutiškyje, sekmadienį, rugsėjo 4 d., š. m. įvyko vaikų pirmoji Komunija. Išpatintį atlyko šeštadienį, rugs. 3 d. Sekmadienio rytą, dar prieš 9:00, visi susirinko šventorių: 9:00 valandą, kleb. kun. J. Zabulionis atėjęs su procesija ir pašlakstęs švęstu vandeniu, įvedė į bažnyčią, sykiu su vaikais atkalbėjo maldą ir išdalinio Komuniją. Po Komunijos pasakė pamokslą apie šv. Sakramentą. Po to vaikų išėjo užkasti.

Suma, kaip pirmą sekmadienį, buvo su įstatymu šv. Sakramento. Taipgi buvo ir procesija prieš sumą, kurioje dalyvavo visi vaikai ir ejo apie bažnyčią su žvakėmis. Per sumą klebonas pasakė pritaikytą pamokslą tėvams ir vaikams. Mišparai irgi buvo su įstatymu šv. Sakramento ir procesija, kurioje dalyvavo ir vaikai.

Po mišparų klebonas vaikų išrašė į škaplerius ir rožančius, kurių buvo virš 50. Prie pirmos Komunijos prirengė ir išmokymo pats klebonas. Klebonas visiems vaikams įteikė po paveikslėlį atminčiai Pirmosios Komunijos. Visos vaikų motinos dėkojo klebonui už vaikų išmokymą, prirengimą prie Komunijos ir paveikslus.

Bijutiškietis

Didelė Neatsargumo Auka

Ylakai. — VIII. 17. Klau-seikių km. ūkininkas Jautakis kėlė rugius. Buvo pastebėta, kad vienas darbininkas neatsargiai elgiasi su cigaretėmis — pasislėpęs ant mašinos rūkė. Staiga kilo gaisras, o trobesiai išdžiūvę, kaip parakas, visi sugarėjo. Sunaikinta visos turtas — 6 karvės, 10 kiau-lių ir visa manta. Išgelbėta tik viena karvė ir iš trobesių nesudėgusi liko viena pirtis. Nuostolių padaryta maždaug už 6000 litų. Neišgelbėta nė kuliamaoji mašina. Gailestingos širdies kaimynai padėgius atitinkamai jau spėjo sušelpiti — vienas padovanojo gyvulį, kitas — bet kokį reikalingą daiktą.

— Rugpiučio mėn. 21 d. laike pamaldų ūbiškės par. Sviraičių k., žaibas įtrenkė ir sudegino pil. Ukrino klauoną. Sudegė visi nekulti rugiai, kviečiai ir daug pašaro. Padaryta daug nuostolių. Šiais metais perkūnas daug pridarė nuostolių Lietuvoje. Reikėtų žmonėms daugiau kreipti dėmesio į apsisaugojimo priemonės. Be to, ir atitinkami valdžios organai turėtų tą reikalą paremti bei prižiūrėti. Tuomet bus apsisaugota nuo daugelio gamtos nelaimių ir išvengta daug nuostolių.

1938 Metais Europos Krepšinio Pirmenybės Lietuvoje

Krepšinis Lietuvoje, amerikiečių lietuvių padėdamas, pastaraisiais metais padarė didelę pažangą, ir pernai Rygoje lietuvių krepšininkai laimėjo Lietuvai Europos meisterio vardą. Del tos priežasties Lietuva turi pareigą ir garbę 1939 metais suruošti Europos krepšinio varžbas.

Siemet įvykusioje Baltijos krepšinio konferencijoje latviai irgi pareiškė pageidavimą, kad 1939 metais krepšinio pirmenybės būtų suruoštos Lietuvoje, Kaune. Lietuva esmėje sutiko, tačiau tam buvo reikalingas Tarptautinės Federacijos pritarimas. Federacija, neatsižvelgdama į tai, kad Europos krepšinio pirmenybės sūflėsi suruošti daugelis ir kitų valstybių, pirmenybę atidavė Lietuvai ir Lietuvai pasiūlė suruošti pirmenybes. Ministrų tarybai pritarus, buvo duotas sutikimas, kad Lietuva sutinka ruošti 1939 metais Kaune Europos krepšinio pirmenybes.

Vykdamas pro Kauną į Helsinkį, Tarptautinės Federacijos generalinis sekretorius Vilijamas Jones buvo sustojęs Kaune susipažinti su esančiomis krepšinio pirmenybės sąlygomis ir išaiškinti eilę klausimų, susijusių su Europos pirmenybių rengimu. Svečiui buvo parodytas Valstybės Aikštynas ir paaiškintas, kad krepšinio aikštelė bus apdengta, atitinkamai apšviesta (dieną ir vakare) ir padaryta kiti didesni patobulinimai, kurie turės užtikrinti patogesnę pačių Europos pirmenybių pravedimą. Svečias susipažinęs ir gavęs paaiškinimų, pirmenybės vietą rado esant visai tinkamą ir gerą.

Europos krepšinio pirmenybės įvyks gegužės mėn. pabaigoje. Pirmenybių atidarymas įvyks gegužės 21 dieną. Pačios pirmenybių kovos prasidės gegužės 22 d. ir tęsis iki gegužės 27 ar 28 d. Registracijos terminas nustatytas iki 1939 m. balandžio 1 d. Europos pirmenybės bus pravedamos griežtai prisilaikant tarptautinių krepšinio taisyklių, kurios dar prieš pirmenybes bus išsiuntinotos visiems Tarptautinės Federacijos nariams.

Išaiškinta, kad tarptautinės krepšinio taisyklės tarptautinėse pirmenybėse krepšininkų ūgio neriboją. Europos pirmenybėse bus žaidžiama amerikoniškai kamuoliais. Apie tai bus iš anksto pranešta. Tarptautinės Krepšinio Federacijos generalinis sekretorius Vilijamas Jones, kuris naktimis daužosi, ne-tarp kitko, priminė, kad

visuose pasaulio kontinentuose yra 4-5 milijonai krepšininkų. Viena Argentinai turinti krepšininkų iki 120.000. Europoje krepšininkų esą iki 700.000. Tarptautinės Krepšinio Federacijos tikraisiais nariais yra 34 valstybės ir 12 kraštų kandidatais, iš kurių netrukus bus priimti tikraisiais nariais. Europos pirmenybėse, jo nuomone tikrai dalyvausiančios: Prancūzija, Italija, Egiptas, Vokietija, Latvija, Estija, Lenkija ir Lietuva. Be šių aštuonių valstybių, greičiausia dar dalyvaus: Anglija, Čekoslovakija, Šveicarija, Graikija, Turkija ir Belgija.

Išvažiudamas Vilijamas Jones pareiškė:

— Nors Lietuvoje esu pirmą kartą, tačiau apie Lietuvą ir lietuvius esu girdėjęs labai daug gero. Lietuvių pirmą kartą pažinau Rygoje per Europos krepšinio pirmenybes ir man išgirstos nuomonės ten pilnai patvirtino. Lietuvių valst. skipa pirmenybėse Rygoje man paliko geriausią išspūdį ir atsiminimą, nes lietuvių be reklamos, tyliai ir garbingai iškovojo meisterio vardą ir nė karto iš savo pusės nepareiškė jokių pretenzijų. Tsb.

Lietuvoje Lėktuvai Dariaus Ir Girėno Vardais

Susisiekimo ministerijos Anglijoje pirkti du keleiviniai lėktuvai pakrikštyti vienas Dariaus, kitas Girėno vardu. „Dariaus“ krikštavėliai buvo ministeris pirmininkas Vl. Mironas ir ponia Stanišauskienė, susisiekimo ministerio žmona; „Girėno“ — prof. Žemaitis ir karo aviacijos viršininko pulk. Gustaičio žmona.

Lėktuvai „Darius“ ir „Girėnas“ abu kasdien iš Kauno skrenda į Palangą ir tą pačią dieną grįžta atgal. Dabar tikėtų geriau lėktuvams skraidyti tarp Kauno ir Klaipėdos, bet Klaipėdoj nėra tinkamo aerodromo lėktuvams nusileisti. Todėl lėktuvai naudojasi Palangos kariškuoju aerodromu. Į Palangą prie lėktuvų atvažiuoja pašto autobusai, kurie lėktuvų keleivius į Klaipėdą ir iš Klaipėdos vežioja nemokamai. Lėktuvai iš Kauno į Palangą arba atgal nuskrenda per vieną valandą. Už kelionę vienam keleiviui kaštuoja į vieną galą 38 litai. Tsb.

Pašušvys, Grinkiškio v. Šiais metais Pašušvį aplanko bepročiai (durniai), kurie naktimis daužosi, ne-tarp kitko, priminė, kad

Atsirado Daug Bepročių

Pašušvys, Grinkiškio v. Šiais metais Pašušvį aplanko bepročiai (durniai), kurie naktimis daužosi, ne-tarp kitko, priminė, kad

Metinis Seimas

Pilnųjų Blaivinkų metinis Seimas įvyks spalį 16 dieną. Nekalto Prasiidėjimo Panelės šv. Parapijoje, Cambridge, Mass. Visos gyvuojančios blaivinkų kuopos malonėsite išrinkti atstovų kuodaugiausią, kad seimas būtų skaitlingas. Prie to, visų kuopų valdybos malonėsite prisijusti savo kuopų narių skaitlinę ir ju metinę mokeskį po 25 centus nuo nario, nes seime reikės išduoti apyskaitą. Čekių arba money order malonėsite išrašyti vardu: — Anna Sidabras ir siųsti V. J. Blavackas, 7 Mott St., Worcester, Mass.

Kun. P. Juškaitis, Pirm. V. J. Blavackas, Rašt.

"Darbininko" Baliaus Rėmėjai Auga

Artėjant mūsų metiniam baliui, kuris įvyks šio mėnesio 29 d., Elks Ballroom, Cambridge, Mass. rėmėjai kasdien auga. Daugelis „Darbininko“ prietelių nevien ruošiasi atvykti į metinį balių, bet paremia ir finansais. Šią savaitę įstojo ir rėmėjų eiles sekantieji:

Kun. Jonas Vaitiekūnas, Providence, R. I.	\$3.00
Prelotas J. V. Miliauskas, Scranton, Pa.	\$1.00
K. Stahiunas, Hudson, Mass.	\$1.00
Mr. V. Mackevičius, Haverhill, Mass.	\$1.00
A. Jasinskis, Athol, Mass.	\$1.00
J. Jurgel, Haverhill, Mass.	\$1.00
J. Miseikis, New Haven, Conn.	\$1.00
Mrs. Kazlauskas, Worcester, Mass.	\$1.00
J. Kirmilās, Worcester, Mass.	\$1.00

Nuoširdžiai dėkojame „Darbininko“ prieteliams už nuosirdžią paramą.

Rengimo Komisija.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

**TUKSTANTINĖ MINIA' NAU-
JOS SALES "SHOWER"**

Vienybėje — Galybė

Montello, Mass. — Antradienį, spalio 11, š. m., 7 val. vak., Šv. Roko par. Naujoje salėje, šios salės. įrengimo naudai įvyko "Shower".

Iš anksto buvo manyta, kad montelliečių rengiamas "lietus" bus tik kokios nors vienos didesnės ar mažesnės draugijės nuosirdus parengimelis. Bet atvykus jau gana vėlokai (apie 9 val. vak.), reikėjo nustepti dėl susirinkusių skaitlingos minios. Mintys tuojuos pradėjo ieškoti priežasčių, kodėl čia tokia minia? Juk čia siekia svečių ir viešnių skaičius apie 900 asmenų. Ir tai labai daug matosi jaunimo. O antra vertus juk čia neuždyk pramoga ar koks mišinimas, bet tolerinės klausimas. Pasirodo, kad Brocktoniečiams nieko nereikia piniginių varžtas prie jų vieningumo. Ir čia pasirodė, koki vieningi Brocktoniečiai, kad jie pažįsta seno lietuvių priežodžio svarbą ir reikšmę — Vienybėje — Galybė.

Brocktoniečių svečiui neteko apklausti šeiminių, kas taip sekmingai darbavosi? Tai jų vietinis reikalas. Bet reikia pažymėti vieną, kad Brocktono Dvasios Vadai pajėgė ir savo parapijiečių sielose išauginti stiprų vieningumo supratimą.

Valio Brocktoniečiai! Svečias.

NORWOOD, MASS.

Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje penktadienį spalio 7-tą, 8 val. ryte prasidėjo 40 Valandų Atleidai. Šv. mišias atliko klebonas kun. S. P. Kneizis su ištymu Šv. Sakramento.

Penktadienio vakare po mišparų pamokslą pasakė kun. P. M. Juras iš Lawrence, Mass. Šeštadienio vakare — Tėvas Pauliukas, dominikonas, pasakė pamokslą. Sekmadienį iškilmingi mišparai. Mišparus laikė kun. A. Baltrušius iš Brockton, Mass. Jam asistavo kun. K. Jenkus iš So. Boston ir kun. J. Skalandis iš Lawrence, Mass.

Pritaikintą iškilmės pamok-

Sykes & Sykes

P. A. SYKES ir B. G. SYKES

LIETUVIAI ADVOKATAI

Ofisas: Sanborn Block
Washington St., Norwood, Mass.
Tel. Norwood 0330

Gyvenimo Vieta:

32 WALNUT AVE.

Tel. Norwood 1020

William J. Chisholm

GRABORIUS

"Asmeniškas Patarnavimas"

331 Smith St.,

PROVIDENCE, R. I.

Telephone:

Ofiso: Dexter 1952

Namų: Pl. 6286

Edw. V. Warabow

(WRUBLIAUSKAS)

LIETUVIS GRABORIUS ir

BALSAMUOTOJAS

1156 Washington St.,

NORWOOD, MASS.

Tel. Norwood 1503

Brooktono Ofiso:

24 Field St.

Tel. Brookton 2005

slą pasakė kun. A. Bružas, M. S., Nāshua parapijos klebonas. Dalyvavo ir kiti kunigai svečiai, būtent, kun. J. Plevokas iš Cambridge, Mass. ir kun. J. Svagždys, iš Brockton.

Atleidai užsibaigė procesija, kurią gražiai prirengė Seselės Jėzaus Nukryžiuoto iš Cambridge. Bažnyčios altoriai buvo gražiai papuošti, dėka geraširdžių parapijonų ir Seselių — darbui ir sumanumui.

Monsinoras Joseph C. Walsh, Šv. Jono seminarijos (Brighton, Mass.) rektorius, paskirtas Šv. Katrinos (airių) parapijos klebonu, Norwoode, kuris jau dvi savaites kaip eina pareigas. Tos parapijos vikaras, sergantas a. a. klebonui buvęs administratorius kun. Wm. F. Reilly paskirtas į Šv. Marijos par., Brookline, Mass., kur pradės eiti pareigas kitą trečiadienį, spalio 19 dieną.

JUNGTUVĖS

Pirmadienį, spalio 10 d., 7 val. vakare, Šv. Jurgio lietuvių par. bažnyčioje, Moterystės Sakramentą priėmė p. Pranas A. Nevinskas su p. Sofija Elzbieta Navikaite. Sakramentą suteikė kleb. kun. S. Kneizis. Jungtuvės įvyko vakare iš priežasties 40 valandų atleidų, kurie užsibaigė sekmdienį, spalio 9 d.

Liudininkais buvo jaunosios sesuo p. Ona Navikaite ir jauniojo brolis Juozas Nevinskas. Laike jungtųjų bažnyčioje giedojo dueta — pp. Alena Navikienė ir Ona Pazniokaitė. Vargonais grojo varg. A. Slapelis.

Vestuvių bankietas įvyko Verne Inn, kur dalyvavo giminės ir artimiausieji draugai ir draugės.

Abu jaunavedžiai priklauso prie Šv. Cecilijos choro ir kitose jaunimo organizacijose. "Medaus mėnesį" praleisti išvyko į vakarines valstybes. Grįžę apsigyvens 39 Concord Ave.

Linkime laimingo ir ilgo gyvenimo ir sukurti gražią lietuvišką šeimą.

PINKIMAI

Pereitą antradienį įvyko miesto viršininkų rinkimai. Trys senieji viršininkai: Mutch, Nelson ir Brady buvo atšaukti už tai, kad jie atleido miesto vedėją, kad jie priešiškai kalbinimui. Kandidatais į viršininkus (selectmen'us) buvo tie patys trys senieji ir trys nauji, būtent, John E. Folan, Francis W. Smith ir Charles E. Houghton. Naujieji dauguma balsų laimėjo rinkimus. Taigi dabar miesto viršininkai (selectmen'ai) yra šie: Harry Butters, Charles Holman, John Folan, Francis Smith ir Charles Houghton. Spėjama, kad dabar miesto viršininkai atgal gražins miesto vedėją p. Kendrick.

Senieji selectmonai pralaimėjo gal todėl, kad jie prieš rinkimus vedė nešvarią propagandą, kuo labai pasipiktino daug piliečių. Tikimės, kad dabar miesto viršininkais bus dauguma patenkinti.

Antradienį, spalio 11 d., 9 val. ryte, Šv. Elzbitos ligoninėje (Brighton, Mass.) padaryta sunki vidurių operacija p. Jasionienei, gyv. po Nr. 35 Sturtevant Ave. Pp. Jasioniai yra LDS nariai ir nuosirdūs "Darbininko" rėmėjai. Linkime p. Jasionienei greito pasveikimo!

Moteryų Sąjungos 27-tos kuopos "Beano", kuris įvyko spalio 5-tą bažnytinėje salėje buvo sekmingas. Atsilankiusieji labai gerėjosi dovanomis, kurios buvo paaukotos įvairių vietinių biznierių.

Buvo Sąjungiečių net ir iš tolimo So. Boston'o. Tas parodo, kad jos įvertina kitų sunkų darbą.

Komisija šio parengimo susi-

JACK SHARKEY

8 Magazine Street,

Šeštadienį, Spalių - Oct. 29, 1938

Baliuje dalyvaus JACK SHARKEY ir buv. Gubernatorius JAMES M. CURLEY

JACK SHARKEY, buvęs pasaul. bokso čempionas pasakys 10 minučių kalbą, o JAMES M. CURLEY 15 m.

Baliuje Bus Duodama Dovana

Elektrikinė Siuvamoji Mašina VERTĖS \$100.00

Gros AL STEVENS' ORKESTRA

Dalyvaus Stepono Dariaus Posto BENAS

ŠOKIAI 7:30 IKI 12 VAL.

Bus skanių valgių ir gėrimų.

Ižanga 45c.

Visus Nuosirdžiai Kviečia RENGĖJAI

P. S. JACK SHARKEY dalyvaus "Darbininko" metiniame Baliuje Broniaus Petrusevičiaus, International Cafe savininko pastangomis.

dėjo iš sekančių moterų: p. E. Novikienė, E. Sykes, V. Rakauskienė, O. Karnilaitė ir A. V. Kneizienė.

Daug prigelbėjo ir p. adv. B. Sykes, P. Rakauskas. Garbė Jums Sąjungietės už tokį parengimą!

VILNIAUS UZGROBIMO

MINĖJIMAS

Sekmdienį, spalio 16 d., 7 val. vakare, Šv. Jurgio parapijos sveitainėje įvyks Vilniaus užgrobtimo minėjimas. Turiningas kalbas pasakys kun. J. Svagždys iš Brockton, kun. J. Vaitekūnas iš Providence ir kiti kalbėtojai. Rengia vietinis Federacijos skyrius. Kviečia visus dalyvauti.

N. C.

SKAUDI NELAIME

Kaip jau buvo rašyta, rugsėjo 30 d., važiuojant į darbą, užmušta automobilio nelaimėje Bronė Navikaite, kuri dirbo Stoughtone. Ją ir kitą moterį vežė į darbą Bronės brolis. Ant kryžkelės susimušė su kitu automobiliu. Moteris vietoje buvo užmušta, o Bronė mirtinai sužeista ir mirė nuvežus į ligoninę, Jonas Navickas, vairuotojas, sunkiai sužeistas.

A. a. Bronė Navikaite paliko dideliame nuliūdime tėvus Aleksandrą ir Uršulę Navickus, brolius Alfonsą ir Joną ir seserį Aleną. Velionė buvo 24 metų amžiaus. Palaidota iškilmingai su Šv. mišiomis spalio 3 d., kurias atnašavo ir į kapus palaidėjo kleb. kun. S. P. Kneizis.

Karstnešiais buvo 6 mergaitės: Sodalietės, būtent, A. Pazniokaitė, A. Grudinskaitė, A. Versekaitė, M. Okulevičiūtė, A. Čižiūtė ir O. Vaikaazitė. Vaikiniai: — I. Mačys, B. Mačys, J. Šarkis, F. Cvilkas, J. Klinga, S. Volungevičius.

Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių.

A. a. Bronė buvo dora ir pavyzdinga lietuvaite. Priklauso prie Sodalietės Šv. Cecilijos choro ir kitų idėjinų draugijų.

Buvo visų mylima. Lai Visagalis suteikia jai amžiną ramybę.

Rap.

NUOSIRDŽIAI DĖKUOJAME

Mes nuliūdę tėvai ir velionės Bronės broliai reiškiamės nuosirdų padėkos žodį kleb. kun. S. Kneiziui už pamaldas ir dvasinį patarnavimą laidojant mūsų mylimą dukrelę a. a. Bronę Navikaite. Dėkuojame varg. A. Slapeliui už gedulimą ir gražų giedojimą; karstnešiams vaikiniams ir merginoms; giminėms ir visiems pažįstamiems, kurie dalyvavo laidotuvėse, o ypač dėkuojame visiems už suteiktas šv. mišių aukas ir gyvas gėles. Lai visiems Visagalis Dievas atlygina.

Nuliūdę tėvai Aleksandras ir Uršulė Navickai ir broliai — Alfonsas, Jonas ir sesuo Alena.

LAWRENCE, MASS.

Tretininkų vizitatorius, Pranciškonas, Tėvas Grassmanas, lankėsi ketvirtadienio vakare, spalio 6 dieną. Džiaugiasi tretininkų gražia dvasia ir augimu narių. Šiais metais laike Šv. rekollekcijų, kurias vedė mūsų klebonas, kun. P. M. Juras, įstojo į noviciatą šešios mergaitės. Pažymėtina, kad jaunimas pradėjo domėtis Trečiuoju Ordinui.

Tretininkų provincijos Kongresas, kuris įvyksta Syracuse, N. Y., spalio 12, 13, 14 dienose, išvažiuo kartu su mūsų klebonu, pp. Juozas Puišys, Ona Sakienė, Liudvika Venčienė, Marijona Pilipienė, ir Antanina Arlauskaitė.

Aušrelė.

PADEKA

CHICAGO, ILL. —

Dariaus - Girėno paminklo statymo komiteto susirinkimas įvyko 1 d. rugs. "Margučio" svetainėje. Dalyvavo veik visi komiteto nariai. Išlausius veikian-

Didž. Britanijos Imperijos, Ir Jos Dominijų Paroda Glasgow'e, Škotijoje

(Tęsinys)

KATALIKŲ PAVILJONAS

Gražiausias iš visų, ir labiausia tikintį žmogų savin patrau-

čios komisijos raporto, komitetas labai apsidžiaugė, nes tos sukaktuvės pavyko, kaip morališkai, taip ir finansiskai. Ta proga reiškia dideliausią padėką visai lietuviškai visuomenei už taip gausingą susirinkimą prie didvyrių paminklo ir atidavimą jiems atitinkamos pagarbos; taipgi taria nuosirdų lietuviškai ačiū programos dalyviams ir visiems stambesniais darbais prisidėjusiems.

VIEŠAS PRANEŠIMAS VISUOMENEI

Tame susirinkime nutarta viešai paskelbti, kad didingą didvyriams paminklą pastatė Dariaus-Girėno Paminklo Statymo Komitetas, lietuviškos visuomenės gausiomis aukomis ir darbais; ir šį viešą pranešimą padaryti iššaukė tula Sporto Komisija, kuri pradėjo savo valdybos narių paveikslus dėti į visus laikraščius, ir apačioje jų, dalyvavusios tose sukaktuvėse didingos minios žmonių su parašais savo valdybos narių, ir nepažymėdami apie Dariaus - Girėno komitetą, lyg norėdami duoti suprasti visuomenei, kad jie tą paminklą pastatė ir surengė milžiniškas sukaktuves. Kokių tikslų jie tą daro, komitetui nėra žinoma, ir todėl komiteto susirinkimas tuo pasipiktino ir nutarė padaryti šį pranešimą.

J. Mickeliūnas, Susirinkimo vedėjas, V. Rekus, Sekretorius.

kiantis, yra katalikų bažnytelė (nedidelė!) ir paviljonas. Bažnytelė yra tuo labai keista, kad ties Centraline savo nava, ji visiškai nebeturi stogo. Stogas randasi tik už Presbiterijos grotelių, ties Didžiojo altoriumi. Sėdynių, kaip kitose visos Škotijos katalikų bažnyčios, ji taip pat nebeturi... Už Presbiterijos grotelių, virš ažuolinio altorio, kurio plieniniame Tabernaguly, Šv. Sakramentas dieną ir naktį yra laikomas, labai meniškai nupiešta Dangiškoji Angelų Karalienė — Marija, su Kūdikieliu Jėzumi ant kelių sėdinčiu dešyse, o būriai angelų linksmai trimituoja Kūdikieliui Jėzui garbės himną, ir deda ant galvelės karališką auksinį vainiką. Iš lauko pusės prie šono į kelią, pritaisyta labai didelis ir meniškasis kryžius; o aplinkui jį ant viso bažnytelės šono, išpiešta įvairūs paveikslai, vaizduoją, kai Šv. Jonas Krikštytojas V. Jėzų Jordano upėje krikštija; kai V. Jėzus laimina mažus vaikučius; kai viso žemės kamuočio tautos ir rasės, godžiai veržiasi prie Nukryžiuotojo Kristaus ir Jo kryžiaus; kai viso pasaulio tautų ir rasų katalikai reiškia visišką savo ištikimybę Šv. Petro Įpėdiniui, — dabartiniam popiežiui Pijui XI, ir tt. Gale bažnytelės iš lauko pusės, yra nupiešta įspūdingiausias ir meniškiausias iš visų paveikslas: V. Jėzus plačiai išplėtes Šv. savo rankas laimina žmoniją, o ant Dieviškosios savo krūtinės, turi Šv. Ostiją kielike. Rugsėjo mėn. 8 d., Škotijos tikintieji lietuvių katalikų turėjo šioje bažnytelėje savo pamaldas. Lietuvių iš Glasgow ir kitų įvairių Škotijos Provincijų buvo pilnutėlė bažnytelė ir paviljonas. Įvyko tiesiog istorinis ir netikėtinas įvykis, kad lietuviams katalikams, buvo leista viešai su lietuviškais pamaldomis, šioje

parodoje škotams katalikams, o po drauge ir protestantams pasirodyti.

Katalikų paviljonas, daigtan sujungtas su bažnytele bestovys, — tai jau neabejojamai tikinčiojo kataliko akimis žiūrint, yra vienas iš įdomiausių ir įvairiausių. Čia yra neviena didelė ir reta bažnytinio meno bei istorijos brangenybė: Taip, pavyzdžiui, išstatytas žmonėms pasižiūrėti, buvusios Škotijos Marijos Stewart, kuriai jos sesuo, — Anglijos karalienė Elzbieta, — Anglijos karaliaus Henriko VIII dukterė, klasta pasikvietusi ją pas save Rondonan, 8 d. vasario, 1587 m., nukirto jėi galvą, iš gyno aukso, rąnkomis padirbtas Rožančius, ant kurio karalienė Marija gyva būdama, kasdieną melsdavosi. Yra viena iš Municheno, Bavarijoje, labai brangaus ir meniško darbo Monstrancija, padirbta XIII šimtmečiu; randasi vienas Mišiolas iš garsiosios Paisley miesto katedros Škotijoje, 1433 m. Tą katedrą per Reformaciją anglikonai iš katalikų jėga išplėšė! Yra XIII ir XIX šimtmečio istorinių prancūzų ir ispanų kalbomis kunigų brevijorių (Roman Missal), ir šiaip maldaknygių. Yra atvaizduojamos visame pasauly esančios katalikų misijų stotys, — visos misijonierių veikimas ir visas vietinių žmonių gyvenimas: Įvairūs išdirbiniai, biustai, paveikslai, nuotraukos, įrankiai ir tt. ir tt. Šiam paviljonui įsigyti ir bažnytelei pasistatyti, paraginti vyskupų ir arcivyskupų, — visos Škotijos tikintieji katalikai, per savo parapijų bažnyčiose rinkliavas, sudėjo pinigų.

J. Butkevičius.

Bus daugiau

LDS Kuopų Atstovų Dėmesii!

LDS Naujosios Anglijos Apskričio kuopų atstovams šiūmi pranešame, kad Apskričio suvažiavimas, kuris turi įvykti spalio 23 d. Haverhill, Mass., įvyks ne 80 River St., kaip pirmiau buvo skelbta, bet Ūkesu Gedimino kluubo salėje, 324 River St., Haverhill, Mass.

Perkelta iš priežasties, kad potvynis užliejo salę, todėl perkelta į vietą, kuri potvynio liko nepaliesta.

J. Kumpa,

LDS N. A. Apskr. Pirm.

PRANEŠIMAS

Amerikos Lietuvių R. K. Moterų Sąjungos Naujosios Anglijos Apskričio Kuopoms

Gavusi pranešimą nuo mūsų apskričio pirmininkės ponios T. Maziukienės šiūmi skelbiu mūsų apsk suvažiavimą, kuris įvyks lapkričio - Nov. 6-tą, 1938, Šv. Pranciškaus parapijos bažnytinėje svetainėje, 94 Bradford St., Lawrence, Mass., 1-mą val. po pietų. Kadangi šis suvažiavimas yra metinis ir randasi daug svarbių reikalų, taigi ir kviečiamos visos kuopos išrinkti ir atsiųsti savo atstovus į šį suvažiavimą. Taipgi noriu pranešti, kad mūsų gerb. artistė Marijona Čižauskienė iš Worcester, Mass. duos paskaitą šiame suvažiavime.

L. V. Venčienė, Apskr. Raštininkė.

Pope Optical Co.

Albert R. Barker

Kada Jums reikalingi akiniai leiskite jums išgaminuoti akis ir pritaikinti akinius. Mes padaro me dirbtiną akis.

397 MAIN ST. Tel. 6-1944

WORCESTER, MASS.

275 Main St. Webster, Mass.

Worcester, Mass.

Aušros Vartų Parapija

AUSROS VARTŲ PARAPIJA

Penktadienį, spalio 7 d., puošniame Bancroft viešbutyje įvyko Vyčių 116 kps. 10 metų gyvavimo paminėjimas, "Balius". Susirinko keli šimtai rinktinio, tinkamai pasipuošusio jaunimo. Atsilankė Worcesterio miesto mayoras Wm. Bennett ir pasveikino visus sukausties proga. Matėsi vietinių profesionalų su žmonomis. Svečių buvo iš Boston, Cambridge, Hudson, Norwood, Hartford, ir apylinkių miestelių. Didelis pluoštas raudonų rožių "Pribuvimo dovana" teko Aušros Vartų parap. choristei R. Tamulevičiūtei. Žodžių pramoga buvo graži ir pilnai pasisekusi.

Sekmadienį, spalio 9-ta d. per visas mišias parapijos kunigai ragino žmones įsirašyti "Tikybės platinimo Draugijon". Tą pačią dieną po sumos įvyko parapijos choro susirinkimas į kurį atsilankė viešnios iš Hartford, Conn. būtent, p-lės Kaunietytė ir sesutės Tamošiūnaitės, kurios vardu Hartfordo Sv. Trejybės choro sveikino Aušros Vartų parap. chorą. Viešnios gerėjosi mūsų choro giedojimu per sumą.

Į susirinkimą atsilankė klebonas kun. K. Vasyš. Jis padėkojo už suteiktą gausią dovana ir gražių giedojimą jo 25 m. kunigystės sukaktuvių proga.

Vakare po mišparų parapijos svetainėje įvyko Vilniaus užgrobito minėjimas. Mergaičių choras gražiai padainavo. Įdomias kalbas pasakė kun. K. Vasyš ir Sv. Kazimiero parapijos vikaras kun. Krusniaskas. Žmonių atsilankė pusėtinai.

Choro išdininkas, parapijos jaunimo federacijos pirmininkas ir Aušros Vartų parapijos populiariausias jaunikaitis, Bernerdas Borisas, šiomis dienomis turėjo sekmingą "tonsilų" operaciją. Choro narė Julė Tarulevičiūtė sunkiai susirgus gui namie. Narės Al. Dubickaitės marmytė taipgi serga.

Žymus parapijos veikėjas populiariausias Vieračiū šeimos Tėvas, sunkiai susirgo ir randasi Sv. Vincento ligoninėje.

Biznierių Pigagų dukrelė Adelina, jau sugrįžo iš ligoninės. Koja, kurią išlaužė per audrą, i-dėta į gipsą. Mergaitė negalės vaikščioti apie mėnesį laiko. Pigagų jauniausias sūnus Vitukas, bežaisdamas ilpo į medį, paslydo ir nukritęs išsilaužė kelio są-vietose ranką. Dabar guli Sv. Vincento ligoninėje, kur special-listai visokiais būdais bando vaikui gyvą išgelbėti, nes jau gangrena prisimetė. Linkė-tina mūsų ligoniams greitos ir stiprios sveikatės.

Sekantį sekmadienį, spalio 16 d. muz. J. ir M. Čižauskai kon-certuoja Waterbury, Conn. Su jais važiuoja Worcesterin gerai žinomas radio artistas pianis-tas, Wallace Searles.

Aušros Vartų parap. Jaunimo metinis balius įvyko antradienį, spalio 18 d., 8 val. vakare, para-pijos svetainėje. Garbės svečias bus gerai žinomas "futbolės" žaidikas Bill Asmanskis. Pana-sus vakaras yra rengiamas kas meta, kad duoti parapijos jauni-mui progą viens su kitu geriau susipažinti. Šokiams gros gera muzika; bus ir užkandžių. Įžan-ga bus nemokama, bet su bilie-tais gauta nuo choro, vyčių arba sodalijos ir moksleivių narių. Tą vakarą bus prirašymas jau-nimo prie įvairių draugijų.

Sekmadienį, spalio 23 d., mū-šų bažnyčioje prasidės 40 val. at-laidai. Tikimės bus daug sve-čių kunigų. Parapijos choras (mažųjų bei augusių) su vedė-ju muz. J. Čižausku deda pas-tangų, kad išmokti tinkamą mu-ziką iškilinėms. Rap.

Sv. Kazimiero Parapija

Nors jau parapijos metinė sei-myniška vakarienė praėjo ir pa-liko visus patenkintus, bet liko dar ištarti padėkos žodžius va-karienės valdybai, darbščioms šeiminkėms ir draugijų atsto-vėms už tokį didelį triušą ir pa-sidaravimą. Širdingai tariame ačiū visoms draugijoms, kurios finansiškai prisidėjo; visiems biznieriams, kurie taip pat nes-i-gailėjo aukų. Turime pažymėti, kad kurių tik prašėme, nė vienas neatsisakė paremti. Dėkojame

visoms šeiminkėms, kurios taip pat aukojo vakarienei. Žo-džių sakant, taip daug buvo au-kotojų, kad per visą dieną rei-kėtų rašyti, kad surašyti visus. Esame labai dėkingi visiems tiems, kurie ir kurios prisidėjo prie mūsų metinės vakarienės. Lai Dievas atlygina visiems. Vi-si Wholesaler's labai gražiai at-siliepė į aukų prašymą. Visos Millbury St. valgomų daiktų krautuvės, pradedant nuo En-dicott St. ir mūsų visi lietuviai biznieriai gausiai aukojo. Pažy-mėsime dalį aukotojų:

Motery Social klubas \$10.00; Sv. Onos D-ja \$6.00; Petronėlės dr-ja \$5.00; ALRKS 41 kp. \$5.00; Labdaringa D-ja \$5.00; Sv. Var-do Marijos D-ja \$5.00; Tėvų Ma-rijonų Vardu, VI. Rimša \$5.00; Motery Sąjungos 5-ta kp. \$5.00; Blaivininkų D-ja \$3.50; Grabo-rius Petras Karalius \$5.00; Mrs. M. Cournoyer \$5.00; White Hou-se Coffee (visą kavą); Grabo-rius Juozas Dirsas (13 Ellsworth St.); p. Valerija Lozoraitienė, (toniką); p. Jonas ir Petronėlė Bačinskai, 344 Millbury St.; Kinderis Bakery, 149 Millbury St.; Peter Schuka Market; Geor-ges Palaima Market, 26 Mott St.; Antanas Paulukonis Market, 99 Cutler St.; Jonas Patinskas Market, 37 Barclay St.; Simonas Staliūnionis Market, 25 Columbia St.; Jonas Kundrotas Market, 61 Penn Ave.; p. Zinkienė Gro-cery, 44 Harrison St.; Charles Jagman, (your breadman), 42 Providence St.; Benny Struckus, 156 Millbury St.; Mrs. Frank Grigas 446 Grafton St.; A. Kun-drotas, 38 Providence St.; Dep-kunas Mrkt.

Dar kartą tariame širdingai ačiū.

P. Bačinskienė,
Vakarienės Pirmininkė,
M. Delionienė,
Raštininkė.

PAGERBTUVES

Initiatyva ponų Onos Šimans-kienės, A. Parulienės ir O. Žu-rinskienės, Sv. Petronėlės drau-gija surengė gražų pagerbtuvių vakarėlį spalio 4, savo ilgametę nare ir pirmininkę p. Onai Staliūnionienę, atžymėjimui jos de-simts metų pirmininkavimo su-kaktį.

Sumanytosios ir visos draugi-jos narės taip puikiai išlaikė paslaptį, kad gerbiameji jubili-jatė nei sapnuoti nesapnavo, kad čia rengiama ant jos galvos.

Tuo po susirinkimo, p. Staliū-nionienė buvo pakviesta į didži-ąją Sv. Kazimiero parapijos sve-tainę, kur buvo sutikta links-miu šūkiu — ilgiausių metų!

Susėdusios narės prie gražiai išpuoštų stalų, apkrautų gar-džiais užkandžiais, linksmai vai-šinos ir sveikino savo pirminin-kę. Kalbų protarpį buvo įteik-tas p. Staliūnionienės brangus ir gražus užkandas lovi. Taip pat visų akis traukė ir milžiniškas pyragas, p. Parulienės priduo-tas, kurį puošė dešimts žvakių.

p. Ona Staliūnionienė per 20 metų savo narystės Sv. Petronė-lės draugijoj yra perėjus visas valdybos vietas, ir kad nuošir-džiai ir uoliai visuomet atliko savo pareigas, liudija, kad narės per tiek metų pveda jai drau-gijos vairą.

Tačiau ne vien tik Sv. Petro-nėlės draugijoj p. Staliūnionienė yra veikli narė, nežiūrint, kad yra motina nemažos šeimos ir y-ra apkrauta šeiminių parei-

Waterbury, Conn.

Muzikas Jonas Čižauskas

ATVYKSTA ARTISTAI ČIŽAUSKAI

Sekmadienį, spalio 16 d., 7 val. vakare, Sv. Juozapo par. auditorijoje, įvyks Motery Sąjungos vietinės kuopos koncertas. Dalį programos atvyksta išpildyti artistai muzikai Jonas ir Marijona Čižauskai iš Worcester, Mass. Progra-moje taipgi dalyvaus vietiniai ir iš apylinkės talentai. Koncerto programai pasi-baigus, 10:30 val. vakare, į-vyks šokiai. Gros Edv. De-gimas orkestras. Pelnas pusiau su parapija.

Motery Sąjungos kuopos pirmininke yra p. M. J. Aukštikalnienė, (Dr. M. Aukštikalnio (Colney) žmona. Kuopa yra jaunutė, turi 33 nares, bet entuzias-tingai darbuojasi.

Kviečia visus šiame kon-certe dalyvauti.

gomis, vienok rašda laiko uoliai prisidėti prie parapijos darbuo-tės, būti vice-pirm. Lietuvos Dukterų, ir veikliai dalyvauti Sv. Onos draugijoj Motery So-cialiam kluibe, Birutės draugi-joj ir Liet. Piliiečių kluibe.

Savo maloniū būdu, linksma nuotaika ir uoliai darbštumu yra igyjus visų palankumą. Taigi pareikšimui to įvertinimo Sv. Petronėlės dr-jos narės ir su-ruošė tokį jaukų ir malonų pa-gerbtuvių vakarėlį savo gerb. pirmininkei. Rutvilė.

Juozas Dirsas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Nuosirdus ir mandagus patarnavi-mas už labai prieinamą kainą.

13 Ellsworth St.,

WORCESTER, MASS.

Tel. 4-3501 ir 4-3885

Juozas Kasinskas

Inc.

Laidotuvių Direktorius

Patarnavimas Dieną ir Naktį

602 Washington Blvd.

BALTIMORE, Md.

Telephone Plaza 8595

Limosinai gėl visokių reikalu.

Pennsylvanijos Žinios

MINERSVILLE, PA.

Sv. Pranciškaus lietuvių para-pijoj įvyko Sv. Pranciškaus at-laidai, kurie užsibaigė iškilmin-gais mišparais. Mišparus laikė Mt. Carmel lietuvių par. klebo-nas kun. Koncius. Asistavo Ta-maqua lietuvių par. klebonas kun. Saukevičius ir buvęs Sv. Pranciškaus par. vikaras kun. Ažiukas. Pamokslą pasakė kun. Mockus iš Coaldale. Pamaldomis naudojosi lietuviai.

Po pamaldų įvyko draugijų

surengtą vakariene pagerbti kle-boną kun. Klevinską, jo 5 metų klebonavimo proga Sv. Pranciškaus parapijoje. Mokyklos vai-kučiai, Seserų prirengti ir vado-vaujami, išpildė programą. Kal-bas pasakė kun. J. Karalius ir kun. Neverauskas iš Shenan-doah, kun. Dobinis, kun. Ažiukas ir Sv. Vardo draugijos pirm. p. J. Klimas. Baigiant progra-mą, kleb. kun. K. Klevinską de-kojo visiems parapijiečiams ir prašė parapijiečių ir ateityje bendrai darbuotis. Kaunierius

ekonominį gyvenimą esan-tieji Lietuvoje milžiniški durpių ištekliai ir miškams ateis poilsio dienos. Iki šiol durpes naudojo ūkininkai kurui, trašoms bei tvartų pakratams; pradėjo nepla-čiu mastu vartoti durpes ir kai kurie fabrikai. Kad durpės visai tiktų kurui, jas reikia paversti brike-tais — kiltomis, sausomis plytelėmis. Durpiniai bri-ketai, gerai pagaminti, ga-li atstoti akmenis anglį.

Lietuva, turėdama dau-gybę durpių, iki šiol turė-davo įsivežti daug akmenis anglies iš užsienio. Pasta-raisiais laikais buvo tyri-nėjami durpinių briketų gaminimo būdai užsienio-se. Užsienioose betyrinė-jant, buvo išrastas Lietu-voje naujas durpinių bri-ketų gaminimas.

Jeigu pavyks gerai su-organizuoti durpinių bri-ketų gaminimą ir jų var-tojimą, tai bus žymus žing-snis į Lietuvos ekonominę gerovę. Durpių Lietuva tu-ri apie 70.000 hektarų, vi-dutiniškai apie 3 metrų sluoksnio. Apskaičiuoja-ma, kad durpių Lietuvai gali užtekti šimtui metų, jeigu būtų vartojama vi-sur kurui tikėtai durpės. Rodos, kad dabar bus pla-čiau pajudintas šis Lietu-vos žemės gelmių turtas.

Tsb.

Išardytas Tabako Sindikatas

Kaunas, spalio 11 dieną. Kainų tvarkytojo įsakymu, išardomas tabako sindika-tas.

Kalėdinė Ekskursija

LIETUVA

LAIVAI ISPLAUKIA IŠ NEW YORKO

EUROPA — Lapkričio 26

DEUTSCHLAND — Gruodžio 1

HAMBURG — Gruodžio 7

BREMEN — Gruodžio 14

NEW YORK — Gruodžio 15

Patogus geležinkeliais susisiekimas iš

Bremen ar Hamburgo

Mes jums pagelbėsime gauti vizitinių ir imigracijos

vizas įsų Europos giminėms

Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba

252 BOYLSTON ST., BOSTON, MASS.

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

BATCHELDER WHITTEMORE COAL CO.

We Recommend
and
Guarantee

NEW
ENGLAND
COKE

THE FUEL FOR
Modern
HOMES

834 MASS AVE.

BOSTON

Hig 1920

108 Dorchester Ave.

So. Boston, Mass.

Tel. 1830 SOUTH BOSTON.

SPECIAL SAVING!

RCA Victor

ELECTRIC TUNING RADIO

Plus \$25.95 Value, in Victor Records and RCA Victrola Attachment!

A \$110.95 VALUE FOR ONLY \$99.95

REVIEW

WHAT YOU GET:

- Model 9700 RCA Victor Electric Tuning Radio, \$39.95
- Victrola Attachment, \$14.95
- Victrola Records, 14.95
- Victrola Attachment, 9.00
- Victrola Records, 2.00
- Victrola Attachment, 2.00
- Victrola Records, 2.00
- Victrola Attachment, 2.00

You Save \$11.00

VICTROLA ATTACHMENT

Plays Victor Records through Radio!

RCA Victrola Attachment connects to any modern AC set in the new 1938 RCA Victor Radio. It's done by means of the Victrola Attachment "Plug-In".

Plays records with full tone and volume of radio. Can be operated from armchair. Lets you hear the music you want, when you want it, on Victor Records.

The Victrola Attachment on your 1938 RCA Victor Radio turns on the RCA Victrola Attachment.

NOW GET double home entertainment... radio and Victor Records...for only a little more than you'd have to pay for the radio alone!

Here's a radio to delight you in every way! Modern Console Grand Cabinet! Electric Tuning! Marvelous tone! The world's greatest artists are on Victor Records...and this great RCA Victor Radio and Victrola Attachment make their music available to you at all times! Take advantage of this combination offer today: RCA Victor Radio 97KG, with Victrola Attachment, \$9.00 worth of Victor Records of your choice, subscription to the Victor Record Review and membership in new Victor Record Society — at a saving of \$11.00. Low down payment, easy terms.

ALL THESE FEATURES!

- Improved Electric Tuning for 6 stations
- Handsome Console Grand Cabinet of Modern Design
- Magic Eye
- RCA Victor Metal Tubes
- Victrola Button
- "Plug-In" for Victrola Attachment
- 3-Band Straight-Line Dial
- Large Dynamic Speaker

For finer radio performance...RCA Victor Radio Tubes

Union Electrical Supply Co. Inc.,

92 High Street

Boston, Mass.

Samuel Kaufman,

Prezidentas ir Kasininkas

Telefonas LIBerty 2337

LOW DOWN PAYMENT...LIBERAL TRADE-IN!

